ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

Немачка 3,00 DEM, САД 1,25 USD, Швајцарска 2,50 CHF,
Шведска 13,00 SEK, Аустрија 20,00 ATS,
Грчка 300 GRD, Енглеска 1,00 GBP

4. IX 1992. ● ИЗЛАЗ[illegible] ● [illegible] ● ЦЕНА 250 ДИН. ● БРОЈ 2123

FBI ПРОТИВ ПИКАСА И ЧАПЛИНА

ТАЈНИ АГЕНТ ПРИСЛИ

За све од 7 до 77

Веровали или не!

КРАЉИЦА МАРИАНА

МАЈКА ШПАНСКОГ КРАЉА КАРЛОСА II (1661-1700) КОЈИ ЈЕ НА ПРЕСТО СТУПИО СА 5 ГОДИНА, ЗАТВОРИЛА ЈЕ СВА ПОЗОРИШТА У ШПАНИЈИ У ПЕРИОДУ ОД 11 ГОДИНА. КРАЉИЦА МАЈКА ЈЕ СМАТРАЛА ДА КАРЛОСОВИ ПОДАНИЦИ НЕ ТРЕБА ДА УЖИВАЈУ У НЕЧЕМУ ШТО ЈЕ НЕДОСТУПНО ЊИХОВОМ МОНАРХУ КОЈИ ЈЕ БИО СУВИШЕ МЛАД ДА СХВАТИ ПОЗОРИШНЕ КОМАДЕ.

НОВИ ХРАМ

У ДЕЛХИЈУ (ИНДИЈА) ИМА ОБЛИК ГЛАВЕ БОЖАНСТВА КОЈА СЕ ГРОХОТОМ СМЕЈЕ, А У ЗДАЊЕ СЕ УЛАЗИ КРОЗ УСТА.

КОПИЈУ ЈЕЈФЕЛОВЕ КУЛЕ

ВИСОКУ 1,5 МЕТАРА ОД МЕТАЛА СТАРИХ КОНЗЕРВИ НАПРАВИО ЈЕ ФРЕНК КОРТИС ИЗ ТАКСОНА (ДРЖ. АРИЗОНА, САД).

ПАЛМА СА 5 ГРАНА

КОЈА РАСТЕ У БУСОТУ У ШПАНИЈИ ЈЕДИНА ЈЕ РАЗГРАНАТА ПАЛМА НА СВЕТУ.

КАМИЛА

КОЈА СЕ ОДМАРА ВАЈАРСКО ЈЕ ДЕЛО ПРИРОДЕ, А НАЛАЗИ СЕ НЕДАЛЕКО ОД ТИМГАДА У АЛЖИРУ.

РИМСКИ ИМПЕРАТОР ХАДРИЈАН (76-168)

ЗНАО ЈЕ ИМЕ СВАКОГ СВОГ ВОЈНИКА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

●●● најновија истраживања показују да су зидови и плафони за чију је изградњу као изолациони материјал, коришћен азбест, много мања опасност по здравље него дим цигарете. Могућност да се оболи од рака плућа је 40 према милион када је у питању азбест, док је код дуванског дима тај ризик много већи и износи две до пет хиљада према милион.

●●● најстарији обелиск на свету откривен је недавно у Египту. Посвећен је краљици Инти, жени фараона Пепија Првог, која је живела пре отприлике 4300 година и била толико омиљена да је после смрти проглашена за божанство...

●●● упркос томе што је у последње две године направила најбоље филмове у Америци, и „Плес са вуковима" и „Кад јагањци утихну" награђени су Оскаром, филмска компанија „Орајон" ипак је банкротирала...

●●● по свему судећи, Евродизниленд је превазишао очекивања својих финансијера јер се показало да је права Мека не само за децу него и одрасле. Британци, Немци, Италијани, Шпанци, па чак и Јапанци, просто опседају благајне. За разлику од њих, Французи не показују претерано занимање.

●●● недавно је група жена посланика упутила писмо пољском Парламенту тражећи да министар образовања сместа повуче одлуку којом се ученицима оставља „слобода" да бирају између часова веронауке и етике јер се тиме угрожавају права деце. Жене посланици намеравају да се одлучно супротставе уношењу оцена из ова два предмета у ђачке књижице...

●●● највећи допринос Британаца светској кухињи је, сем розбифа и млаког пива, традиционално јело „фиш енд чипс", то јест пржена риба и кромпирићи. О улози тог јела у животу радничке класе писале су чак и веома учене главе.

Илустрово: Зоран Петканић – Петко

Уређује: Слободанка Лазаревић

ПАУК У МОЈОЈ ГЛАВИ

Фобија је јак страх, толико јак да онемогућава нормалан живот. Многим људима је нелагодно када се возе у тесном лифту или када се налазе у великом друштву, а, богами, јако се уплаше када виде змију или када авион почне да пропада. Ипак, то их не спречава да у осталим приликама живе нормално. Оне који имају неку фобију страх обузима толико да управља целим њиховим животом. Фобија се обиично јавља као последица неког догађаја у детињству и може да се излечи.

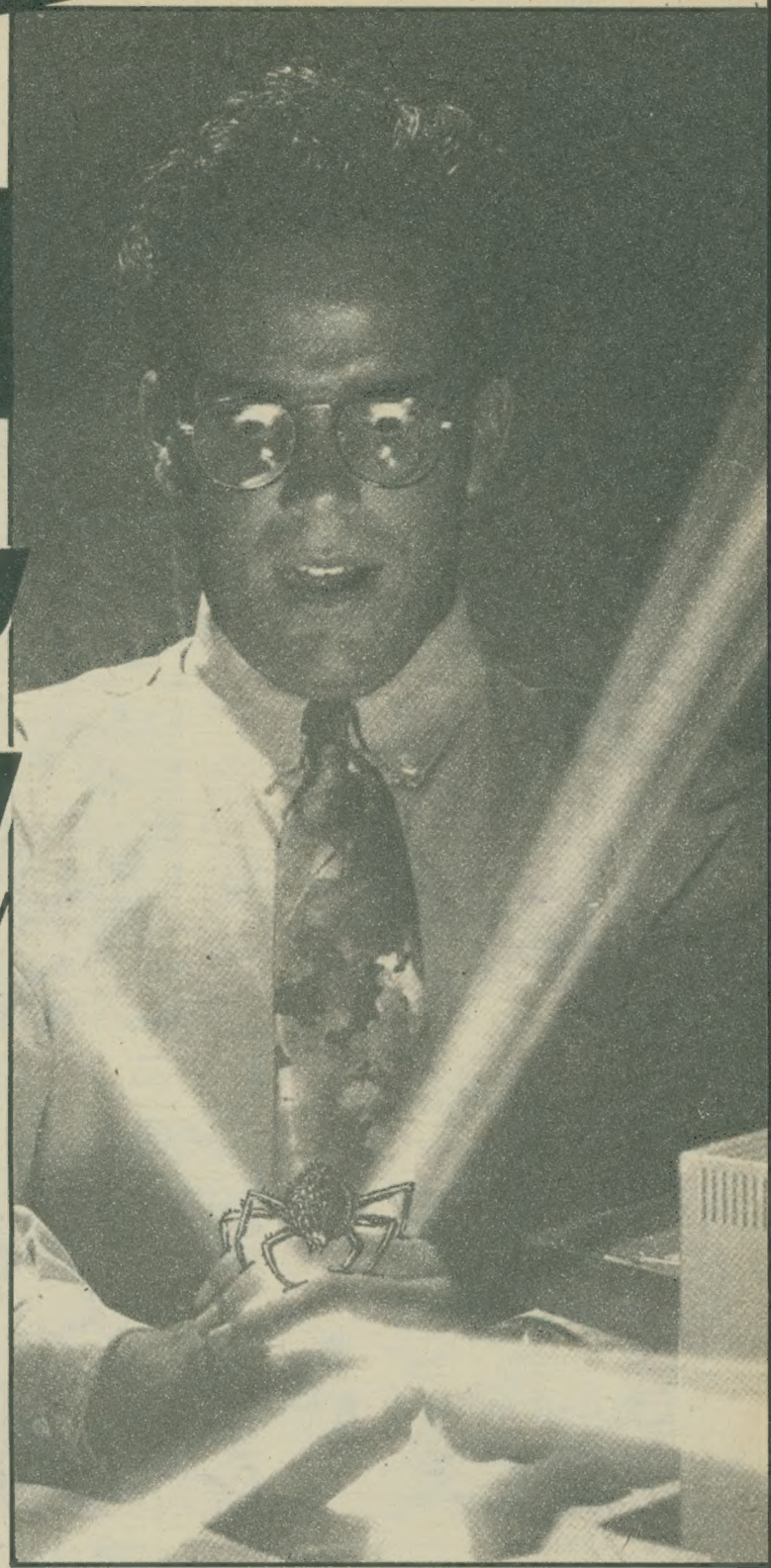

Међу изразито снажним страховима (фобијама) најчешћи је страх од паука

10 НАЈЧЕШЋИХ ФОБИЈА

узрок фобије	медицински назив
1. паук	**арахнофобија**
2. људи и социјалне ситуације	**антропофобија и социофобија**
3. летење	**авиатофобија**
4. отворени простори (трговi, улице)	**агорафобија**
5. затворени простори	**клаустрофобија**
6. висина[x/]	**акрофобија**
7. канцер (рак)	**карциноФобија**
8. грмљавина	**бронтофобија**
9. смрт	**некрофобија**
10. срчано обољење	**кардиофобија**

Постоје фобије које су много ређе него ове које смо навели. Психолози дају називе фобији чак и онда када је испољи само један човек. Тако су забележили и фобију од: браде (погонофобија), од пилића (алектрофобија), од трудноће (барофобија), од броја тринаест (тридекафобија), од зуба (одонтофобија), од сателита који ће пасти на Земљу (кераунотнетофобија)...

● Од фобија су патили многи славни људи, између осталих: Емил Зола, француски писац, Роберт Шуман, немачки композитор, Арнолд Беклин, швајцарски сликар симболиста, Микеланђело, италијански вајар и сликар, Исак Њутн, славни математичар и физичар – имао је фобију од вожње запрежним колима – руски писац Николај Гоголь, Торквато Тасо, велики песник италијанске ренесансе...

● Најпознатија анализа једне фобије је она коју је 1909. године урадио Фројд под називом: „Случај малог Ханса". Ханс је био петогодишњи дечак који није смео да изађе на улицу јер се плашио да ће га тамо угристи коњ. Хансово понашање и коментаре бележио је његов отац, такође лекар, који га је и излечио уз помоћ Фројдових упутстава.

● Најодвратнији страх описао је такође Фројд у студији „Човек пацов". Навео је случај човека који се бојао да ће његова девојка и његов отац бити кажњени тако што ће посуда прождрљивих пацова бити везана за њихове задњице.

x/ Фобија од висине била је тема Хичкоковог филма „Вртоглавица" из 1958. године. Можда се сећате избезумљене Ким Новак на врху неких степеница)

Walt Disney
ПАЈА ПАТАК
ЛЕТЕЋЕМО! МОРАМ ТАМО ДА БУДЕМ СУТРА РАНО!
ДА ЛЕТИМО? ЗАР БАШ МОРА?
ТО ЈЕ МОЈА АВИОНСКА ЛИНИЈА... САВРШЕНО СИГУРНА!
АЛ' МОЖЕМО ДА УЛЕТИМО У НЕКУ НЕПОГОДУ!
ИХ! А ЗАР МИСЛИШ ДА МОЈИ ВОЗОВИ НЕ МОГУ ДА ИСКОЧЕ ИЗ ШИНА?
ДОБРО... ИЋИ ЋУ... АЛ' ОПОМИЊЕМ ТЕ ДА ЋЕ МИ БИТИ МУКА!
НАЋИ ЋЕМО СЕ НА АЕРОДРОМУ!
ЈУУУХ! СТОМАК МИ СЕ ВЕЋ ДИЖЕ...
ВАЗДУХОПЛОВНА КОМПАНИЈА Б. ПАТКА
МИСЛИ НА НЕШТО ЛЕПО... НА НОВАЦ, НА ПРИМЕР!
УУУХ!
УЗЛЕТЕЛИ СМО!
ВРЕМЕ ЈЕ ЗА ПРВИ ОБИЛАЗАК, ГОСПОДО!
ХВАЛА! ОДМАХ ЋУ...
ВИДЕЋЕМО СЕ КАСНИЈЕ! МОРАМ ДА ЗАРАДИМ КОЈУ ПАРУ...
ЦИГАРЕТЕ! ПИЋЕ! ОСВЕЖАВАЈУЋИ НАПИЦИ! СЕНДВИЧИ...
?? !
БИФЕ
945

FBI ПРОТИВ ПИКАСА И ЧАПЛИНА

ТАЈНИ АГЕНТ ПРИСЛИ

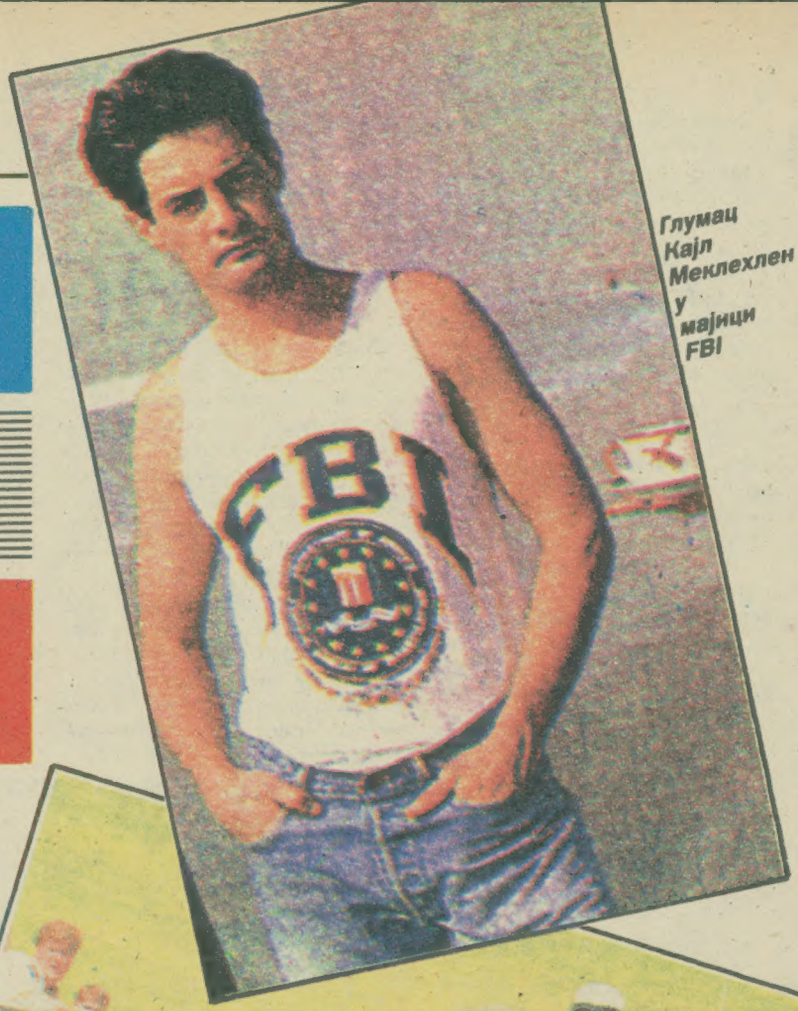

Глумац Кајл Меклехлен у мајици FBI

Федерални истражни биро је званично владина агенција за доказивање правде у САД. Пракса је, међутим, показала да FBI није интересовала само правда већ и прогон људи који нису волели капитализам

Атентат на Кенедија FBI још није разрешила

Ниједна полиција на свету, па ни Амерички федерални истражни биро (FBI) не воли да јој новинари завирују у папире, архиве и досијеа. Због тога су се полицајци потрудили код државе да им се обезбеди ембарго на информације, који се креће од тридесет до педесет година. Америка зато и данас ишчекује да се отвори досије о убиству председника Џона Кенедија, не би ли тако сазнала истину о овом атентату, за који се сумња и тврди да га је извршио Ли Харви Освалд.

Ово истичемо да би се видело како је тешко открити како ради Федерални истражни биро, сигурно, најмоћнија полиција на свету. Према званичној дефиницији FBI је „владина агенција за испитивање и доказивање правде", при Министарству правосуђа САД. Незванично, међутим, реч је о моћној служби јавне и државне безбедности чији је задатак спречавање свих тежих облика организованог криминала и то тако што FBI може на читавој територији САД да води истрагу за кривична дела предвиђена америчким савезним законима.

Специјални агенти

Један од првих прописа који је FBI спроводила био је Закон о забрани трговине белим робљем из 1910. године, да би већ 1944. у надлежности ове полиције било више од стотину кривичних дела од лажног банкротства преко киднаповања и шверца дроге до тероризма и шпијунаже. Америка је од свог оснивања пре две стотине година увек имала невоље са криминалом, посебно у време Дивљег запада. Од тада, тачније од 1789. године и датира заштита федералног законодавства кроз оснивање врховног државног тужилаштва.

Стотинак лета касније основано је Министарство правосуђа у оквиру ког је конгрес САД створио буџет од 50.000 долара за откривање злочина. Истовремено врховни тужилац је добио овлашћење да именује једног „агента" за посебне истраге тих злочина, који је, такође био плаћен из овог Фонда. Почетком деведесетих „агент" је добио звање „главни иследник", а при Министарству правде основана је и специјална служба која је добила назив Истражни биро. Тако је 1909. рођен FBI.

У време Првог светског рата Федерални истражни биро САД имао је три стотине људи који су све до 1933. у борбу са делинквентима улазили потпуно ненаоружани. Централа FBI имала је тада седам одељења: административно, кадровско, за везе и статистику, за безбедност, за истраге и научну и техничку помоћ. Велика економска криза која је подарила масовни и организовани криминал натерала је FBI не само да наоружа своје људе већ и да убиствима водећих гангстера сузбија набујали криминал. Тридесетих година ликвидиран је Џон Дилингер, ухапшен је Ал Капоне. Њихов најљући противник био је федерални агент Елиот Нес, који је предводио екипу „Несаломивих" иследника FBI.

Пред избијање Другог светског рата ова савезна америчка полиција нарасла је на пет хиљада људи. Пуних пет година у Квантрицу радила је и национална академија FBI (Држава Вирџинија) која и данас школује федералне иследнике. Према подацима из 1982. године FBI има сада чак 15.000 заполених. Њену ударну снагу чине специјални

агенти којих има око 6.700. Дирекција ове полиције смештена је у Вашингтону, одакле се руководи са 59 оперативних одсека широм Америке и у Порторику, а и у Канади, са којом тесно сарађује. Рачуна се да у документацији FBI данас има податке о 8.200 милиона особа и „фишове" отисака прстију 100 милиона лица.

Федерални истражни биро у својој дирекцији има сада десет одељења, обавештајно, опште истраживачко, специјално истраживачко, за идентификацију, лабораторију, криминалистичко, правно, инспекцијско, кадровско и везе. На њеном челу налази се директор са два помоћника и шест сарадника. Основни послови FBI могу се поделити у три групе: послови кривичне полиције, послови политичке полиције и контраобавештајни рад. Њени агенти надлежни су за откривање починилаца кривичних дела, прикупљање доказа, вршење истраге и подизање оптужнице.

Политичка контрола

САД имају обичај да се хвале својом демократијом, али и да окривљују земље бившег источноевропског лагера за политички прогон неистомишљеника, а то је имало за претпоставку и чињеницу да је полиција, па и армија у социјалистичким државама била превасходно политички инструмент власти. Американци, међутим, прећуткују да и они имају своју полицију за контролу политичких противника и да је та улога деценијама била додељена управо Федералном истражном бироу, посебно у време када је његов директор био Едгар Хувер.

У време октобарске револуције и Првог светског рата FBI се борила против аустро-угарских шпијуна и диверзаната, али се касније под утицајем конгресмена Макартија окренула против комунистичких идеја и њених симпатизера. Осим Комунистичке партије САД Федерални истражни биро је под присмотру ставио крајем тридесетих, а посебно педесетих и шездесетих година око 180 политичких организација и група. Према неким изворима FBI је још од 1941. године прислушкивао морнаричког официра Џона Кенедија због његових веза са проституткама осумњиченим за шпијунажу. Таквој контроли је био изложен и црначки лидер Мартин Лутер Кинг, не би ли га FBI тајним снимцима о љубавним везама као баптистичког свештеника компромитовала у јавности.

Колико је FBI средином шездесетих година била моћна говори и чињеница да су њених стотинак агената заједно са истражницима из ратне морнарице САД извршили четрдесет претреса у канцеларијама Министарства одбране, познатијег као Пентагон. Претрес је такође обављен и у компанијама „Мекдонел Даглас", „Нортон корпорејшен" и „Јунајтед технолоџис", јер се сумњало да се баве илегалном трговином оружја. Био је то један од највећих скандала у који је FBI била умешана до грла.

Британски режисер Ричард Атенбороу после сјајног успеха са филмом „Ганди", одлучио се да сними сторију о суморном животу једног од највећих светских комичара Чарлија Чаплина. Истражујући његову биографију Атенбороу је открио да је FBI посебно пратио Чаплина и да и данас у дирекцији ове полиције постоји његов досије са чак две хиљаде страница белешки о „комунистичкој активности". И на врхунцу славе Чарлија Чаплина прогонили су у САД не само агенти FBI већ и чланови „Америчке легије" и „Кћери америчке револуције", организације које су се противиле његовом ангажману за права сиромашних радника. Не могавши да издржи такав притисак Чарли Чаплин је емигрирао из САД, али FBI није престао да га прати по читавој Европи.

Опасни сликар

Међу уметницима које је FBI огласио опасним по САД налазили су се и британски вајар Хенри Мур, француски писац Луј Арагон и чувени архитекта Корбизје. Своја досијеа имали су чак и нобеловци Томас Ман, Синклер Луис, Ернест Хемингвеј, Вилијем Фокнер, Џон Стајнбек и Перл Бак. Тек пре пет година представник за штампу FBI Робер Девнфорт изјавио је да ови уметници „нису више под истрагом". Он је тада поменуо и име славног сликара Пабла Пикаса што је изазвало велико занимање светске јавности, јер се показало да је Пикасо код FBI имао посебан статус. Био је обележен словом „К" као комуниста, али и словом „Р" као совјетски шпијун.

Илустрово: Брана Јовановић

Досије Пикасо отворен је још 1944. године када је заједно са књижевницом Дороти Паркер, председницом Међународног комитета САД за избеглице, после бекства из Шпаније почео да прикупља помоћ за поражене пролетере. Тада је Пикасо јавно рекао да је постао члан КП Француске. Тадашњи шеф FBI Едгар Хувер наредио је свом специјалном агенту у америчкој амбасади у Паризу да прикупља информације о Паблу Пикасу и да их упути у Америку у случају да славни сликар пожели да дође у САД.

То се и догодило. Почетком педесетих Пабло Пикасо је постао члан делегације за светски конгрес присталица мира у САД. Процењујући да се ради о просовјетској организацији и да је Пикасо сарадник СССР-а америчка амбасада у Паризу је известила директора ФБИ Едгара Хувера, који је наредио да се Пикасу не изда улазна виза јер је „смртно опасан за амерички поредак". Главни докази за Пикасову кривицу била је његова преписка са Чарлијем Чаплином, али и његова емотивна везаност за шпанске револуционаре. Пабло Пикасо је, на пример, још 1949. године насликао белог голуба мира. Припадници Комунистичке партије Кубе су тог голуба користили много година касније као свој партијски симбол. И на основу тога FBI је закључио да је Пикасо нацртао „голуба руске расе превртача".

Краљ шпијун

Пабло Пикасо се одрекао социјалистичких идеја средином седамдесетих година. Федерални истражни биро се, међутим, није одрицао његовог досијеа од ког би могла да се направи књига са 200 страница. Исто толико страница могло би да се испише и о још једном великану уметнос-

ти, који је, међутим, за разлику од Пикаса био љубимац FBI. То је Елвис Арон Присли, легендарни краљ рокенрола. Рођен је 1939. године у Мисисипију. Средином педесетих као момак са гитаром привукао је пажњу америчких тинејџера песмом, али и лудим њихањем кукова. FBI га је тада ставила на „црну листу" зато што „штетно утиче на омладину".

Елвис Присли је, међутим, био јачи од Федералног истражног бироа, јер је иза њега била армија од сто милиона обожавалаца. Његову популарност, почетком седамдесетих озбиљно су почели да угрожавају чланови групе „Битлс", који су из Британије прешли на америчко тржиште. Погођен, склон алкохолу Елвис Присли није на сцени могао да се супротстави британским „бубама", па је то покушао уз помоћ FBI. Он се тада послужио крилатицом Едгара Хувера да „Битлси" кваре америчку омладину безвредним песмицама" и да их треба протерати из САД. Да би могао да обави тај прљави посао Елвис Присли је затражио и званично од FBI да га именују за агента, на тајним задацима откривања „особа и група из шоу-бизниса чији мотиви нису у интересу Америке". Тако је гласила дословно Елвисова молба, која је остала сачувана у његовом досијеу код FBI.

Да би постао специјални агент FBI Елвис Присли је потражио помоћ и од председника САД Ричарда Никсона, а и од свог пријатеља сенатора Џорџа Марфија. Едгар Хувер тај притисак није могао да отрпи, па је децембра 1970. године дозволио да се Прислију уручи почасна детективска значка FBI. Краљ рокенрола је јако добро знао да FBI прати „Битлсе", а посебно Џона Ленона, за којим је маја 1971. чак расписана и интерна потерница због коришћења дроге. FBI се бојао Ленановог утицаја на политику републиканаца, па је покушао да му одузме и америчку визу и да га протера у Енглеску.

Присли је зато инсистирао на прогону не само Ленона већ и осталих „Битлса", описујући их у својим агентурским извештајима као „прљаве, декадентне личности које сугестивним текстовима говоре о дроги и утичу на младе наше земље..." Овај извештај агент Елвис Присли потписао је шифровано као прави шпијун именом: пуковник Џон Баргуз. FBI га, међутим, никада није схватила озбиљно, па је тајни агент Присли остао неупотребљив.

М. Л.

МА ШТА КАЖЕШ

НАУЧЕН ДА ПЛАЋА

Приликом недавног гостовања у Холандији, Аксл Роуз певач популарне групе „Guns'n'Roses" био је неизмерно захвалан запосленима у комуналним службама који су због његовог концерта морали да раде прековремено па је одлучио да граду да добровољни прилог од 30.000 долара. До прековременог рада је иначе дошло због тога што је почетак концерта каснио сат и петнаест минута па је певач сматрао да ће му градска управа то посебно наплатити. Међутим, како му такав рачун није стизао, Роуз, научен да се све плаћа, био је толико дирнут пажњом градских отаца да је решио да им се одужи. Е, онда су се изненадили и дубоко дирнули, дабоме, и градски оци па су неочекивани али сасвим добродошли новац, поклонили једном старачком дому и једној дечјој болници. ■

КАД СЕ ПРЕВИШЕ СВИЂА!

Силвестер Сталоне је недавно допутовао у Лондон да би најавио „Планету Холивуда", ресторан који отвара заједно са Арнолдом Шварценегером и Брусом Вилисом. Том приликом, на конференцији за штампу, популарни глумац објаснио је да му је будући да је Италијан, суђено да заврши у кухињи. Осим података о ресторану који ће се, узгред буди речено, налазити на Трафалгар скверу, новинаре је врло занимало да ли је на помолу романтична веза са војвоткињом од Јорка, Саром Фергусон која живи одвојено од мужа, сина краљице Елизабете. Међутим, Сталоне је одбио да каже било шта објашњавајући да му се војвоткиња од Јорка превише свиђа да би излазио са њом! ■

КОНКУРЕНЦИЈА У ПОРОДИЦИ

Један од највећих светских писаца Ернест Хемингвеј био је, судећи на основу шест до сада необјављених писама, страшно љубоморан на једну од својих супруга. Не зато што је Марта Гелхорн, реч је о њој, била склона очијукању са мушкарцима него зато што се бојао да ће му преотети посао. Повод за страх био је њен одлазак у Европу одакле је требало да извештава новине за које је он радио и то баш у тренутку кад је био заузет писањем свог „најбољег романа". Хемингвеј нигде изричито не каже на који мисли, али они који су га боље познавали сматрају да је реч о роману „За ким звона звоне". ■

ШТА ТО СВЕТЛИ У МРАКУ?

Једна од ствари коју је десетогодишњи Клинт Ленц из Лејк Милса у Висконсину (САД) највише мрзео био је блесак сијалице када усред ноћи уђе у WC. Размишљајући како да га избегне, пало му је на памет да WC даску офарба флуоресцентном жуто-зеленом бојом. Тиме је не само решио своју невољу, него и ушао у америчку историју. На наговор родитеља и суседа, Клинт се са својим изумом појавио на националном такмичењу иновација за домаћинство и – победио. Даска је, као пажње вредан експонат, отишла у Музеј америчке историје при Смитсонијан институту, а млади изумитељ је под хитно морао да направи другу. ■

ПИШТИ И КОРИСТИ

До сада су пејџере углавном користили лекари, политичари и бизнисмени а однедавно то раде и – краве! Наравно, оне не примају пословне и друге поруке, него позив да једу. Да пејџер искористе на овај начин први су се досетили Јапанци: на једној фарми у округу Ши-

мане краве су дресиране да оног часа кад зачују његов звук престану да пасу и крену ка јаслама. Већ после недељу дана „огледне" краве су, и то непогрешиво, схватиле шта се од њих тражи.

Овај експеримент иначе је део ширег владиног пројекта који, поред осталог, треба да реши и питање радне снаге. Наиме, познато је да и у Јапану млади више воле да живе у граду, па на фармама има све мање радника и ко онда да јури краве унаоколо. Звучно тестирање почело је заправо са емитовањем класичне и народне музике која, како се показало, кравама много више прија него пиштање пејџера. Али, он има једну предност: чује се далеко! ■

О. В.

Илустровао: Зоран Петканић – Петко

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

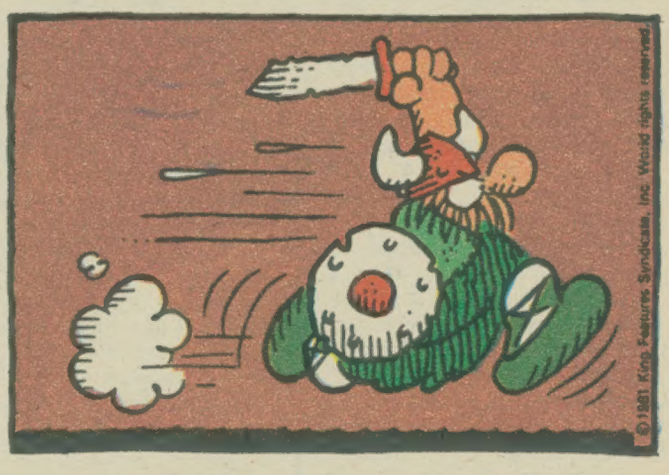

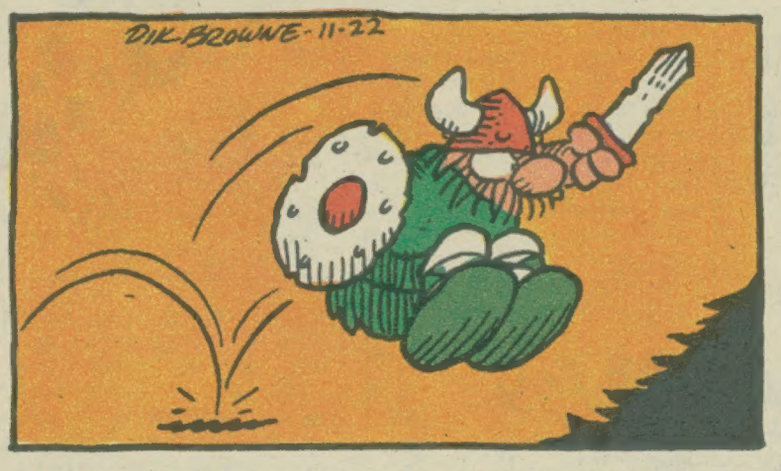

КОЈЕ МУКЕ МУЧЕ ЗАПАД

МОЛИМ!!

ЈАЈЕ БЕЗ ЈАЈА"

Забринути за своје здравље, људи све више воде рачуна шта храном уносе у свој организам

У „Мајкл Фудсу" верују да ће њихова безопасна јаја освојити тржиште. Тако је и изгледало у почетку. Људи који воле да купују нове ствари (ако се оне рекламирају на прави начин) просто су навалили. Акције фирме на берзи скочиле су са 5 на 20 долара, али већ полако падају на 16.

Иако људи воле да мисле о свом здрављу, велико је питање да ли ће наставити да купују течна јаја. Пре свега, она коштају три пута више од обичних. Уз то, што је још важније, од њих је тешко добити јаје на око, да не говоримо о куваним јајима.

Безопасна јаја само су још један у низу покушаја да се добије жуманце које није штетно за људски организам. Да ли ће се и тај „изум" уписати на листу производа који нису нашли пут до купаца?

В. С.

Изгледа да све савршенија технологија полако осваја и тржиште хране. „Забавник" је већ писао о генетском парадајзу будућности који ће остати свеж више дана, о сочном месу добијеном од стоке прегојене хормонима. Недавно се још један производ појавио на америчком тржишту. То су течна јаја која имају холестерол смањен за 80 одсто. Холестерол је, иначе, састојак који је, уз масти, највећи кривац за развој артериосклерозе – задебљања и закречења крвних судова – а налази се у жуманцету.

Американци, забринути за своје здравље, смањили су потрошњу јаја. Док је 1970. потрошња износила 309 јаја по особи, 1990. забележен је пад па свака особа поједе годишње 234 комада.

„Мајкл Фудс", фирма из Минеаполиса, после пет година експериментисања избацила је на тржиште та „безопасна јаја". Када су истраживачи фирме почели да раде са бета циклодекстрином (дериват кукурузног штирка), схватили су да се овај дериват везује за холестерол из жуманцета. Ако јаје центрифугирањем ослободе бета циклодекстрина, остаће безопасно жуманце. Наравно, да би се читав овај поступак извео, јаје мора да се продаје без љуске.

Како се добија „безопасно јаје"?

1. Машина разбије љуску, „истресе" садржину, а онда се жуманце одваја од беланца

2. Додаје се бета циклодекстрин који везује холестерол

3. Садржина се сипа у центрифугу у којој се одваја жуманце са 80 одсто умањеног холестерола

4. Жуманце се поново меша са беланцетом и нарочитим поступком пастеризације припреме за поховање. Тако остаје свеже и до месец дана.

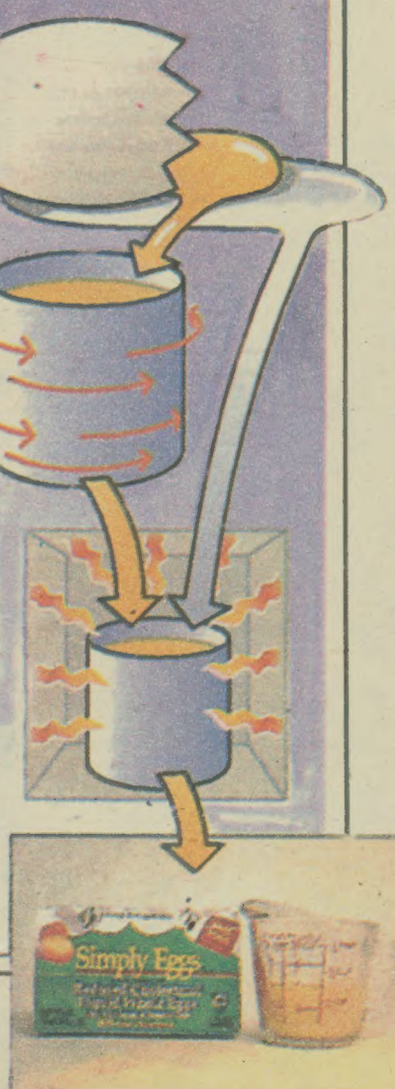

КАД САМ БИО МАЛИ

МИЛАН СТАНИСАВЉЕВИЋ

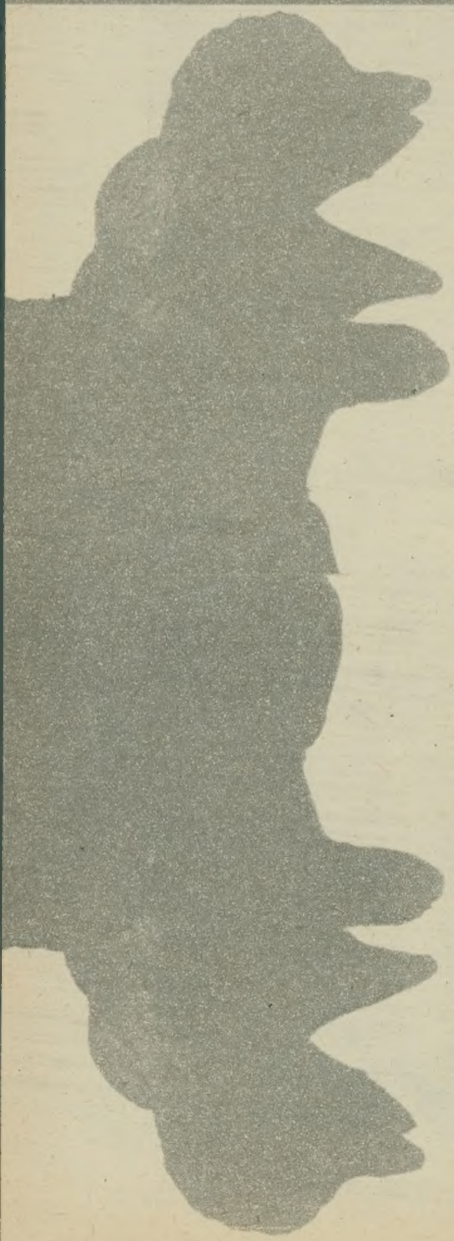

После завршеног четвртог основне, сви моји другови одоше даље, а ја остадох код куће. Има нас два брата и ја сам млађи, али је мој отац видео да сам ја некако њему сличнији, да волим да, као и он, радим рукама, па је одлучио да ја њему будем наследник, јер он је све занате познавао. И тако остави мене.

Волео сам да кујем од гвожђа, правио сам са оцем ограде, а једном сам направио и колица за мачке. Свашта сам радио са животињама. Ето,то зна цело село, како сам упрезао змију. Био сам ваљда други, трећи разред кад сам ухватио змију и везао је танким најлоном кучету за реп са једне стране а са друге кучету за врат. А најлон дугачак, није то кучету близу, само су везани једно за друго. Куче је било теријер, Муса се звало, волело ме страшно и све слушало шта му кажем. „Ајд'мо, Муса, на Колубару!", кажем, па они испред мене, Муса једним коловодом куд иду кола, змија другим, а ја за њима. Колубара је триста, четиристо метара од моје куће. Народ се крсти: „Боже сачувај, онај Драгишин упрег'о змију!"

Тако сам свашта радио и, како ми сада кажу моји родитељи, имали су доста муке са мном. Није да ја нисам хтео да слушам. Не, радио сам ја све што је требало, и на њиви и у шуми, него

ЦРНО ДРВО МИЛАНОВО

Не могу то описати
сем да се убијем.
Дрво старије од смрти
и од пупољка живота.

Долази Милан.

Руком убија сопствену
смрт
и каже: Дајем вам чисту
радост
и моју визију вечности.

Адам Пуслојић

Серија емисија „Детињство" траје већ пуне четири године на Првом програму Радио Београда, сваке среде од 12.30 до 13.00 часова. Различити људи различитих генерација, професија и животних судбина причају о томе како је било некад, КАД СУ ОНИ БИЛИ МАЛИ. Њихова сећања, њихове живе речи, претопили смо у приче. Емисије на Радију и приче у „Забавнику" припрема и уређује Светлана Ненадовић.

У СЛАВУ ДРВОДЕЉЦА

Главу Мислиоца и Жену немака
из Јабучја на Колубари
у Београд сам донео и гле
око његове се главе
скупљају облаци
волови свадбе пчеле
георгине
гробови црвене заставе
девојке
и на њеним сисама
трбуху и
њеном лудом лицу
разгорева се плава
светлост неба
и жута светлост гомиле
тикава

Љубомир Симовић

онако, био сам немиран. Волео сам да се бавим неким својим пословима.

Мој отац је од чамовине и од врбе правио неке мале, ситне птице и знам да ми је причао како их је правио још мали кад је био, па му деца то узимају, а он им каже: „Па направите и ви себи, што узимате моје", а онда ја помислим – а што не би' и ја правио? Тада није било светла у Јабучју, него смо имали гасне лампе. На лампи има огледало и ја све завирујем и гледам свој лик који се тамо види. Ја мислим да свако ко почиње да се бави неком уметношћу, прво од себе пође, прво себе види и покуша да свој лик пренесе у ту уметност. Тако сам ја хтео да себе од дрвета направим. Али, то оцу није било право. Прво, дуго гори лампа, троши се гас, а друго, сматрао је да губим време. „Остави то, није то лако, немој да дангубиш". Али сам ја био упоран. Кад год није отац ту био, ја бих кухињским ножем дељао оно црно дрво из Колубаре које је тврдо као камен, мучио се и полако се из тога нешто стварало. Отац и мајка су све то бацили у ватру, да би ме одвратили од тог посла, али сам ја опет настављао.

Кад су моји другови отишли даље да се школују, у мени се појавило питање: КУДА ЋУ? И, направно сам једну скулптуру коју сам тако назвао. Био је то човек са три ока, једно је гледало на једну, друго на другу страну, а средње им је било заједничко. Један је у руци држао пољопривредну алатку, а други – ташну. И било је још разних таквих КУДА ЋУ". Био сам, значи, на раскрсници. Требало је одлучити. И, ето, одлучио сам.

БИОГРАФИЈА

Једног дана
света грешница Стана
роди сина Милана
на дну вулкана.

У Јабучју код Лајковца
родила жена чудотворца
Сина што прави мајку и оца
од црног храста петстогодца...

После, кад је отац видео да ја не одустајем, покупио је све то што сам ја радио и заједно са својим „луткицама" ставио у једну најлон кесу и однео Ивану Табаковићу да види. „Ево каже, и мој син нешто ради, па сад Ви видите". Онда Табаковић каже да ја дођем код њега. „Добро је, каже, настави, да радиш". Дођем ја код њега други пут и донесем неке скулптуре – већ сам то тако звао. И сад, ја очекујем да ће он да ми каже како треба даље да радим, па питам: „Која је најбоља?" А он ће мени: „Ова је слана, ова је слатка, ова је кисела ова је љута". Ја то ништа не разумем. Видим, паметан човек, професор, академик, а не зна да ми каже која је скулптура најбоља. Дођем опет, а он ми каже: „Ово је жуто, ово је зелено, ово је плаво". А све су црне. Опет ми није било јасно. Почеле су муке, мучио сам се са самим собом, шта ћу и како ћу даље. Помишљао сам да више никад код њега не одем. Међутим, опет сам отишао. Кажем: „Ја сам хтео овако", а он каже: „Па, пробај". Једном, опет, донесем ја једну скулптуру од оног мог црног дрвета, које је унутра, кад се загребе, светлије. „Може ли то да се бајцује?" – питам. Он је сликар и на мене није ни гледао. Само каже: „Отвори ту и ту фиоку". Ја отворим „Узми ту и ту флашицу". Ја узмем. „Стави доле новине и узми четкицу", а све и даље слика и не гледа ме. Ја почнем и видим – скида се, оно је био нитробајц, па кажем: „Ово не ваља". „Ваља" – каже он. „Не ваља", кажем и однесем му да види,а он још више подигне главу, имао је високо чело, и каже опет: „Ваља". Само што нисам заплакао. И онда одем код његове жене и кажем: „Тета Славо, због чега чика Иван мене тера да радим, а неће ни да погледа шта сам урадио?" Размисли она, па каже: „Милане, казаће ти се једном само, видећеш".

... почиње своју песму ВЕЛИКОМУЧЕНИК МИЛАН СТАНИСАВЉЕВИЋ Миланов пријатељ и кум **Добрица Ерић**. А тај дан био је 14. јануар 1944. године и од тада Милан гледа око себе и све што види слаже и претвара у чудесне ликове изделане у угљенисана и скамењена стабла хиљадугодишњих колубарских шума. Обличја људи, животиња и птица и читавог света који је некад живео у тим шумама, излагао је у Београду, Суботици, Новом Саду, Амстердаму, Мексику, Риму, Нишу, Стокхолму, Паризу, Сомбору, Цириху, Чикагу, Сарајеву, Женеви, Питсбургу, Светозареву, Келну, Единбургу, Земуну, и свуда оставио понешто, да стоји и подсећа на вечност.

Снимио: Градимир Алексић

Тек када је Иван Табаковић умро, мени се, ето, казало, да се човек рађа онакав какав ће бити, да само он може да има баш такве и такве идеје и да су оне само његове, и да му нико ништа ново не може казати, да мора да слуша себе, више оно што мисли и осећа, него оно што види. И ја сада, кад имам своју децу – хвала Богу, имам их троје – не мислим да треба да раде онако како ја мислим да је за њих најбоље. Знаће они то и сами једног дана. Свако од њих је различито, свако је за себе, свако расте и мисли онако како само оно осећа, а кад ме питају: „Како?", ја одговорим као што је мени говорио Иван Табаковић: „Пробај, може тако, а може и другачије." Срећа је само кад урадиш нешто што си сâм намислио, и то је увек и најбоље.

И ПАЦОЛИКИ, ИЗГЛЕДА, ЂАСКАЈУ

ТУТАЊ „ИДЕ РУГОБА НА ДВЕ НОГЕ!

Ако говоре, а изгледа да говоре, могуће је да кажу и ово: „Уф, ево опет оног досадњаковића с фотоапаратом!"

Могу ли животиње да говоре? Раније би одговор на ово питање био одречан. Мада се међусобно споразумевају тако што лају, завијају, креште, пиште или мучу, сматрало се да се ту ради о пуком оглашавању без унутрашњег садржаја.

Нешто другачије речено, разлика између оглашавања животиња и говора људи своди се на разлику између узвика „Јаој!" који би некоме могао да се отме када у спаваћој соби набаса на лудака са секиром и узвичне реченице: „Драга, пази, лудак са секиром нам је у кући" Животиње су, веровало се, способне само за оно прво; једино људи за други начин споразумевања.

Самозаљубљени, арогантни и у заблуди

Изгледа, међутим, да је дошло време да преиспитамо сопствену самозаљубљеност и арогантност и по овом питању. Јер, све је више доказа да, мада смо у томе најдаље одмакли, нипошто нисмо једина жива створења способна да се споразумевају. Међу заговорницима овог схватања перјаницу носи биолог Константин Слободчиков са Универзитета Северне Каролине.

Након исцрпног петогодишњег истраживања на терену овај научник тврди да је открио „способност за апстрактну комуникацију – и то не међу делфинима или шимпанзама, него међу преријским кучићима. Слободчиков верује да се, када натрче на манијака са секиром, ови мали глодари не задовољавају тиме да само врисну оно „Јаој!"

Преријски кучићи Cynomus живе у колонијама на простору америчког Запада где се, јурцајући од једне до друге подземне јазбине, хране травом. Да би једни друге упозорили на соколове, којоте, људе и друге грабљивице које им раде о глави, преријски кучићи испуштају високе, одсечне звуке сличне лавежу пса.

Још на самом почетку истраживања Слободчикову се учинило да се упозоравајући лавеж за брбљивице из ваздуха разликује од оног којим се оглашава опасност од копнених грабљивица. Да је ствар остала на томе, данас он не би тврдио то што тврди јер су и пре њега истраживачи установили да кокошке и веверице поседују сличне способности.

– Само, прича се на овом не завршава. Показало се да се чак и лавеж којим се оглашава опасност што долази с копна разликује од грабљивице до грабљивице – каже биолог.

У први мах Слободчиков је поверавао да је реч о пукој случајности, односно да разлике које је уочио између лавежа којим се најављује приближавање којота и лавежа који упозорава на опасност од људи потичу отуда што је снимио оглашавање различитих јединки. Другим речима, отуда што свако преријско куче има другачији глас.

Јаој, ко рече којот?

Да би ствар истерао на чистац, Слободчиков је извео експеримент у коме је кроз колонију преријских кучића прошетао домаћег пса и човека снимајући уз пут грају коју су ови својом појавом изазвали. Шта се испоставило? Да је лавеж којим се упозорава на човека у длаку исти од једног до другог преријског кучета. Исто важи и за лајање за Рекса – с тим што се ларма коју он изазива својом појавом веома разликује од оне за несимпатично створење на две ноге.

Кад је већ о досадним двоношцима реч, Слободчиков и његов тим установили су да преријски кучићи разликују човека од човека, бар када је реч о члановима истраживачке екипе који су се, један по један, непозвани прошетали кроз колонију. Ови људи разликовали су се међусобно по висини, тежини и одећи, што се лепо видело и по лавежу који су изазвали. Уочене разлике нису се очитавале у броју или дужини лавежа, него у тону. То изгледа отприлике овако: висина тона мења се далеко брже при појави гојазног брадоње у панталонама него на приближавање мршавка у шортсу.

Преријско куче је глодар, што ће рећи да не спада у више животиње. Један амерички научник сада тврди да ове животињице говоре и то, богами, навелико

Изгледа, дакле, да, уместо да једни друге само упозоравају на опасност („Јаој!"), преријски кучићи имају обичај и да је поближе опишу („Иде онај дугоња у црвеној мајици!"). С обзиром на то да се ретко удаљавају од колоније, могуће је да преријски кучићи често, и то током дужег времена, имају посла с истим непријатељем. А како

свака грабљивица има само себи својствену ловачку тактику, кучићима иде у прилог да разликују старог и спорог од младог и хитрог којота.

Могло би се рећи и да преријски кучићи више верују сопственим ушима него очима. Ово се показало током експеримента у коме им је Слободчиков преко звучника постављеног у близини једне колоније емитовао различите врсте упозоравајућег лавежа. Мада нигде на видику није било грабљивица, кучићи су ипак на одговарајуће упозорење погледом претраживали небо у настојању да угледају непостојећег сокола или се стрмоглављивали у најближу јазбину на лажну узбуну да им се приближава којот.

Марсовац на коктелу

Константину Слободчикову преостаје још да остале увери у ваљаност својих открића: – Многи не верују да је тако нешто могуће. Једноставно, наша сазнања не уклапају се у владајуће мишљење о способностима животиња за комуникацију.

Иначе, Слободчиков је уверен да преријски кучићи још нису рекли све што су имали да кажу. На крају крајева, приближавање непријатеља као предмет разговора не пружа богзна какве могућности за разраду и варијације. Амерички биолог сада се спрема да се позабави чаврљањем преријских кучића док трагају за храном јер је то ситуација од које би се, по природи ствари, могло очекивати да наводи на сложеније видове међусобног споразумевања.

– Биће то као да Марсовац прислушкује ћаскање људи на неком коктелу – каже Слободчиков.

М. И.

Па зар је то вино?

РУЖИЧАСТО, А ТЕК ШТО МИРИШЕ!

Неко неупућен могао би да помисли како се у боци налази парфем заниљиве боје и ружиног мириса, али пардон – ово је десертно пиће...

Да од ружиних латица може да се направи вино, досетили су се мештани Котана, села усред пустиње у западном делу Кине, негде према граници са Пакистаном и Русијом. Котан лежи на чувеном „Свиленом путу" којим је миленијумима луксузна роба путовала на Запад и којим је и Марко Поло штошта донео у Европу – рецимо уметност прављења шпагета, како се обично мисли. Али, овај славни путописац и морепловац није нигде споменуо ружино вино. Није то ни могао јер је оно, за дивно чудо, изум новог времена иако Котан изгледа сасвим слично ономе из средњег века.

У овом крајичку огромне Кине живе у већини Ујгурци, народ турског порекла, али то за нашу причу о њиховом слатком и мирисном изуму није битно. Ево како изгледа технологија претварања крашице цветова у специјалитет од којег се помало заврти у глави.

Месец у којем руже отварају своје цветове је и тамо, на Далеком истоку – мај. Тада цео Котан мирише на руже и читаве гомиле прекривају уличне тезге од најранијег јутра. То су руже карактеристичне тамноружичасте боје. Али, на први поглед ти силни килограми цветова у Котану као да су дошли ниоткуда, пошто се на улицама не види ни грм! Тајна лежи иза дебелих и високих зидова од жутог блата којим су опасане све тамошње куће. Тек када се кроз капију уђе у неку башту, може да се наиђе на ружу, на читаве редове садница, праве мале плантаже.

Сезона брања траје од 10. маја до 10. јуна, а беру их само жене и девојке. Оне то чине у зору, док су биљке још влажне од росе, пошто пустињско сунце рано почиње да жари, а суви цветови немају јак мирис.

Највећи део бербе одлази у месну винарију – можда би

Латице се мељу у ручној машини, пакују у муслинске вреће и стављају у посуду за врење.

Овакву боју, чак и лепшу, добиће на крају ружино вино.

И овога маја почела је берба, а њу обављају искључиво женске руке и само у рану зору.

тачније било рећи „ружарију" – а мањи у болницу, јер ружа се од давнина на Истоку користи за справљање лекова, а и Европа ју је уврстила у своју фармацију још од времена старог Рима.

У котанској винарији ради дванаестак људи. Они најпре одвајају латице од петељки, и то веома пажљиво, јер вино би испало горко ако у смесу упадне неки други део цвета. Латице затим мељу и пакују у муслинске вреће, па стављају у посуде у које стаје 260 килограма масе. Врење траје шест месеци и за то време вино достигне јачину од 12 гради.

Ово веома слатко и исто тако мирисно пиће пурпурне боје највише троше – жене, нарочито уз слаткише. Али, баш као у доба „Свиленог пута", ружино вино доспело је на Запад и... допало се! Први су се за њега заинтересовали Британци. На првом кораку ето и прве непремостиве препреке: нико у Котану не зна научно (латинско) име за ову врсту ружа, а у целој технологији баш је она најбитнија. Само од тамноружичастих котанских ружа може да се направи дотично пиће.

Силна писма размењена су између Запада и Истока по питању врсте ружа које успевају у Котану, па како тајна није одгонетнута, стручњаци за Rosae закључили су: мора бити да су ове руже некада давно стигле у Кину из Персије и то неким караваном који се враћао на Исток „Свиленим путем"...

М. К.

10 ФИЛМОВА КОЈИ СУ, НА СВОЈ НАЧИН, ДЕО ИСТОРИЈЕ

Rock Around the clock

Овај филм, и до данас незаборављена рок-мелодија, с Билијем Халијем и његовом групом „Кометс" бучно је славље рокенрола и као музике и као стила живота. Млади Лондонци у биоскопској сали септембра 1954. схватили су поруку с претераним одушевљењем и сасвим дословце. Три хиљаде тадашњих чувених тедибоја, потпуно ошамућених филмом, направило је после пројекције једну од највећих гужви, нереда и туча у новијој британској историји. Хистерије око „Битлса" права су шала према овом догађају.

Велика илузија

Славно је филмско дело режисера и великог поборника мира Жана Реноара са чувеним Ерихом фон Штронхајмом у главној улози. Баш тај филм приказиван је док су немачке трупе заузимале Беч 1938. године. Нацисти су умарширали у биоскоп и усред представе запленили све ролне овог класичног антиратног филма Првог светског рата.

Манхатанска мелодрама

Звезде овог филма су Вилјем Пауел и Кларк Гејбл, деца улице која су, када су одрасла, пошла супротним смеровима – један је постао добар грађанин, другога је чекала електрична столица. Заплет је био изанђао чак и за 1934. годину, али је филм ипак привукао чувеног гангстера Џона Дилингера који је у биоскоп дошао у друштву извесне „даме у црвеном". Када је после представе изишао на улицу, неухватљиви Дилингер упао је у клопку унапред обавештених полицајаца и у пушкарању, до кога је дошло, погинуо. Да ли је „дама у црвеном" била доушник није се сазнало.

Велики диктатор

Продуцент, режисер и звезда ове бриљантне политичке сатире о нацистичкој Немачкој из 1940. године је уметник без премца Чарли Чаплин који ту игра Хитлера. Адолф Хитлер је наредио да се све могуће копије филма заплене и приказивање забрани, али није одолео радозналости: једну копију набавио је из Португалије и гледао самога себе у Чаплиновом тумачењу сасвим сам и то не једном него двапут. Није забележен његов коментар о филму.

РЕКЛИ СУ...

Волља је снажник спасилац што на својим рамењима носи кромог човека који може да види.

Артур Шопенхауер
немачки филозоф
(1788-1860)

Боље је држати уста затворена и бити сматран за будалу него их отворити и отклонити сваку сумњу.

Абрахам Линколн
председник САД
(1809-1865)

Кад глуп човек уради нешто чега се стиди, он увек изјављује да је то била његова дужност.

Џорџ Бернард Шо
ирски драмски писац
(1856–1950)

Велики човек показује своју величину начином на који третира мале људе.

Томас Карлајл
шкотски историчар и филозоф (1795-1881)

Ништа не узнемирава мушкарцеву савест нити подстиче његову радозналост као жена ниско путалице.

Томас Харди
енглески писац
(1840-1928)

Аветињска светлост

Џејн Расел и Џеф Чендлер играју у овом филму, чији је оригинални наслов веома слободно преведен (Foxfire). Супругу која се мало претерано проводи и оданог мужа, рударског инжењера. Филм сам по себи не би био значајан да се није давао у биоскопу туристичке класе луксузног брода „Андреа Дорија" магловите ноћи јула 1956. године када је дошло до судара с бродом „Штокхолм". У тренутку судара вртела се трећа ролна филма. Трагедија је однела педесет живота.

Кан-кан

За време снимања овог филма компаније „20 Сенчери Фокса" са звездама Ширли Меклејн, Френком Синатром и Морисом Шевалијеом студио је посетио тадашњи први човек Совјетског Савеза Никита Хрушчов 1959. године за време званичног боравка у Сједињеним Америчким Државама. Хладни рат који је у то време владао између две велесиле за тренутак је прокључао када је Хрушчов, бурно и са шокираном индигнацијом, реаговао на „перверзност" и „декаденцију" превисоко уздигнутих сукања госпођице Меклејн.

Рат је пакао

Двоструки филмски програм давао се у биоскопу „Тексас Тиетар" у Даласу када је ухваћен Ли Харви Освалд непосредно после погибије председника САД Џона Фицералда Кенедија новембра 1963. „Рат је пакао", с Тонијем Раселом у главној улози, само што је почео када је Ли Освалд привукао на себе пажњу ушуњавши се у биоскоп без карте која је коштала 90 центи. Полиција га је ухапсила усред паљбе топова с филмског платна. До данас није обелодањено да ли је Освалд заиста извршио атентат на Кенедија, да ли је уопште у њега био уплетен или је само послужио за заташкавање случаја.

Радозната сам жуто

Шведски филм овога наслова с Леном Најман у улози сексуално активног политичког социолога изазвао је шокирајућу сензацију 1969. године које се пристојан свет у Америци клонио. На дан 6. октобра 1969. Жаклина Онасис, бивша прва дама САД, доспела је на прве странице свих новина јер је професионалним џудо-захватом оборила њујоршког фоторепортера који ју је снимио како излази из биоскопа у коме се давао „безобразни" филм.

Мухамед, гласник божији

Режисер Мустафа Акад направио је овај филм са жељом да то буде непристрасна и аутентична студија, али је ипак изазвао велики револт муслиманске секте Ханафи чији су поглавари претпоставили да ће се на платну појавити слика пророка Мухамеда, односно глумац који га тумачи, што је, по њима, најужасније богохуљење. Захтевајући да се у једном биоскопу у Вашингтону прекине приказивање такве јереси, групице наоружаних припадника секте запоселе су марта 1977. градску већницу и још две оближње зграде усмртивши једног човека и држећи стотинак талаца два дана и две ноћи после чега су се предали.

Њихов религиозни протест испао је – много буке ни око чега – јер се они нису потрудили да претходно погледају филм у коме се, ни у једној јединој сцени, пророк Мухамед нити појављује, нити види, нити чује. Напротив, глумци се све време обраћају камери као да се тамо негде налази Велики Пророк.

Јелен

Овај ирански филм давао се у биоскопу „Рекс" у Абадану, Иран, 20. августа 1977. када је у зграду подметнут пожар у коме је изгубило живот најмање 370 особа, не рачунајући 45 нагорелих тела нађених у рушевинама која нису ушла у званични списак жртава. Полиција је похапсила десет чланова муслиманске екстремистичке групе која се одупирала реформама шаха Резе Пахлавија и већ имала на души паљевине ресторана и других јавних места.

Али, један очевидац послао је америчком „Пиплз Алманаху" сасвим другачију верзију догађаја. Према њој, полиција је ланцима оковала врата биоскопа у пламену и на свет окупљен напољу отворила митраљеску паљбу. Ватрогасна кола, чије се седиште налазило на десетак минута вожње од „Рекса", стигла су тек када се ватра угасила сама од себе. Овај сведок тврди да је већина гледалаца изгорела на својим седиштима.

Бојана Дожић

Страх од усамљености већи је од страха од ропства и зато ступамо у брак.

Сирил Коноли
амерички глумац

Фанатизам се састоји у удвостручавању напора када сте већ заборавили циљ.

Џорџ Сантајана
амерички филозоф (1863-1952)

Увек гледај на светлу страну ствари – али ако купујеш нешто, погледај обе стране.

Кенет Вилсон
амерички бизнисмен

Будала мисли да је мудра, али мудар човек зна да је будала.

Вилијем Шекспир
енглески лисац (1564-1616)

Један пагрда за кривину је кривина, једини начин да имате пријатеља јесте да будете пријатељ.

Ралф Вилдо Емерсон
амерички филозоф и песник (1803-1882)

Онај ко се заљуби у самога себе неће имати супарника.

Бенџамин Франклин
амерички физичар, писац и политичар (1706-1790)

БЕКСТВО ИЗ ВАТРЕ

Из усковитланог пламена излећу живе буктиње, падају поред машина, ваљају се покушавајући да угасе ватру. Затечене раднике као да је језиви призор скаменио, али крици и вапаји брзо су их нагнали да притекну у помоћ

Могао је тај снежни децембарски дан у фабрици „Прва петолетка", у Трстенику, да протекне као и претходни и буде само један ближи новогодишњим празницима. Милош Павловић, возач виљушкара, после уобичајеног јутарњег поздрава са колегама преузео је возило са ноћног пуњења акумулатора и кренуо да утовари готову робу и одвезе је на место за транспорт. И од тог часа ово јутро се за њега претвара у дан који ће дуго памтити. Више се и не сећа ко му је рекао да „онај бензин испред" такође одбаци до камиона за транспорт. Подиже пластичну канту од 50 литара, али...

– Где је затварач – пита.

– Ту негде – добија одговор.

Није важно, помислио је... и шакама захватио прегршт снега, направио грудву и ставио је уместо чепа.

Кобни немар

Седа за управљач и креће, можда мало жустрије, према хали за транспорт. На канту иза седишта из које се због цимања виљушкара излива бензин, и не гледа. У том, пут му пресецају два радника. Нагло кочи, а из електричних прекидача који су кабловима повезани са акумулатором, севнуле су варнице. Уобичајено, рекло би се, али овог пута то је био прави упаљач ове несрећно и немаром склопљене бомбе.

– Просто је невероватно – каже Исидор Милићевић који се затекао у близини... – виљушкар је плануо као шибица. Успео сам само да видим Павловића који је изронио из пламена, извукао канту и одбацио је право на врата умиваоника и WC-а, вероватно се плашећи експлозије.

О том да ли тамо некога има, није мислио. Као ни онда када је канту бензина зачепио грудвом снега. Ватра увелико гута виљушкар коме нико од радника не може ни да се примакне. Донет је и апарат за суво гашење, али млаз једва и допире до машине у пламену. Неко покушава да угаси, или боље рећи стиша, ватрену завесу на улазу санитарног чвора на којем се одједном појављује жива буктиња, лица црног од гара коју у први мах нико и не препознаје. Трчи, јауче и покушава да са себе стргне ватру, заправо одећу сву у пламену. био је то Срђан Јефтић. У том из ватре излећу тетурајући се још две прилике. Бацају се на земљу, ваљају се покушавајући да се ослободе болова, ватре, одеће... Затечене раднике као да је језиви призор скаменио, али крици и вапаји брзо су их пренули да унесрећеним друговима притекну у помоћ.

Бежите, горимо!

– Када је запаљена канта бачена на врата умиваоника – прича Срђан Јефтић – био сам у WC-u. Осетио сам одмах врелину, али нисам ни претпостављао шта би то могло да буде. Одшкринуо сам врата умиваоника и запахнуо ме је загушљиви дим. Простор око умиваоника већ је био у пламену. Узмичући према мени, не усуђујући се да излете и пробију пламену баријеру, били су Љубиша Арсић и Младен Трифуновић.

Ватра се ширила страховитом брзином, напросто као да се разливала по просторији. Уколико не излетимо за коју секунду, биће касно, угушићемо се. Заклонио сам лице рукама и улетео у то ватрено, претеће безобличје. По рукама сам осетио парајући бол, али сам на срећу, успео у том диму и пламену да погодим врата тоалета. Када сам изашао, схватио сам да је онај бол по рукама од стакла на вратима које сам код излетања поломио. Нисам био ни свестан да су на мени гореле панталоне, џемпер. Другови су покушавали да ми помогну тргајући одећу са мене. Ужасно ме је све то болело и онесвестио сам се.

И Трифуновић и Арсић успели су да пробију пламени обруч. Један од њихових колега покушао је да им одела угаси противпожарним апаратом. Љубиша Арсић је трчао око машина и онда пао између њих. Његове опекотине биле су страшне. Стигла су и кола хитне помоћи. Лекари су се дуго борили за живот Љубише Арсића, јер су опекотине захватиле скоро педесет посто коже. Ни до данас се није вратио свом радном месту поред машине.

Вито Недељковић

Илустровао: Брана Јовановић

АСТЕРИКС НА ОЛИМПИЈСКИМ ИГРАМА

II ДЕО

ПИШЕ: ГОШИНИ

ЦРТА: ИДЕРЗО

МЕРКУРД МУ, ЦЕНТУРИОНЕ, КАКО МОЖЕШ ТАКО ДА ГОВОРИШ?
ОВО ЈЕ ЦВЕТ НАШИХ ЛЕГИЈА! НАЈБОЉИ РИМСКИ СПОРТИСТИ! НИКО НАС НЕ МОЖЕ ПОТУЋИ!
НИКО? ХАЈДЕ, РЕЦИ МУ, ПЛЕКСУСЕ!
ПА ЕТО, ТУ СУ ОНА ДВА ГАЛА-ЈЕДАН МАЛИ И ЈЕДАН ДЕБЕЛИ...
НЕПОБЕДИВИ! ЗАХВАЉУЈУЋИ ЧАРОБНОМ НАПИТКУ!
!?
ЦЕЗАРУ НЕЋЕ БИТИ МИЛО АКО НЕ ДОНЕСЕМО БАР ДВЕ-ТРИ ПОБЕДНИЧКЕ ПАЛМЕ!
БОГАМИ, НЕЋЕ!
Тог тренутка у пријавном одељењу...
ХЕРМЕСА МУ, ШТА ЈЕ ОВО?
МИ СМО РИМЉАНИ! ДОШЛИ СМО ДА СЕ ПРИЈАВИМО ЗА ИГРЕ!
РИМЉАНИ?
ЗАР СУ СВЕ ТО ТАКМИЧАРИ?
А НЕ! ТАКМИЧАРИ СУ ОВА ДВОЈИЦА -ОНАЈ МАЛИ И ОНАЈ ДО ЊЕГА!
РИМУ ЗАИСТА ПРЕТИ ОПАСНОСТ!
ТАЧНО!

ХМ... ДОБРО! ТАКМИЧАРИ И ЊИХОВ ТРЕНЕР МОГУ УБИ У ОЛИМПИЈСКО СЕЛО, С ПРТЉАГОМ И ХРАНОМ!

ШТО ВУЧЕШ ТУ КАМЕНЧИНУ?
ТО МИ ЈЕ ПРТЉАГ!
НАПРЕД НАШИ!
МИ СМО С ВАМА!
ГА-ЛИ--ЈА!

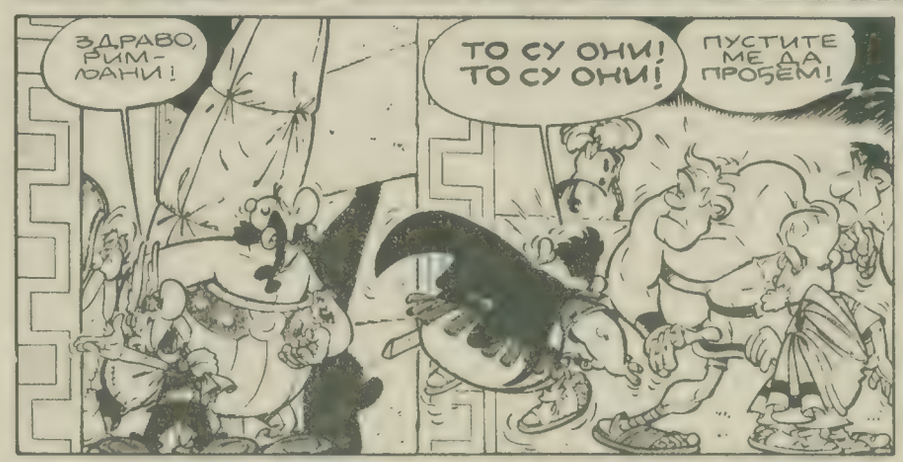
ЗДРАВО, РИМЉАНИ!
ТО СУ ОНИ! ТО СУ ОНИ!
ПУСТИТЕ МЕ ДА ПРОЂЕМ!

ЈА САМ РАМБУС КАСИЈУС, ПРЕДСТАВНИК РИМА У БОРИЛАЧКИМ ВЕШТИНАМА!

ХОЋУ ДА ВИДИМ ДА ЛИ СИ ЗАИСТА ТАКО ЈАК КАО ШТО СЕ ПРИЧА, ГАЛЕ!

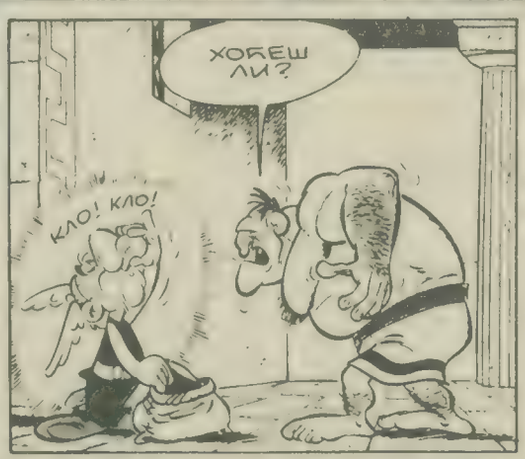
ХОЋЕШ ЛИ?
КЛО! КЛО!

ХОЋУ!
КРРАК!

МОГУ ЛИ И ЈА ДА ПРОБАМ, АСТЕРИКСЕ?
НЕ ЗНАМ. ПИТАЈ ГА!
ТРРЕС!
CLING!

Ц...Ц...ЦЕЗАРУ ЗАИСТА НЕЋЕ БИТИ МИЛО!
НЕЋЕ ДА КАЖЕ, АСТЕРИКСЕ!

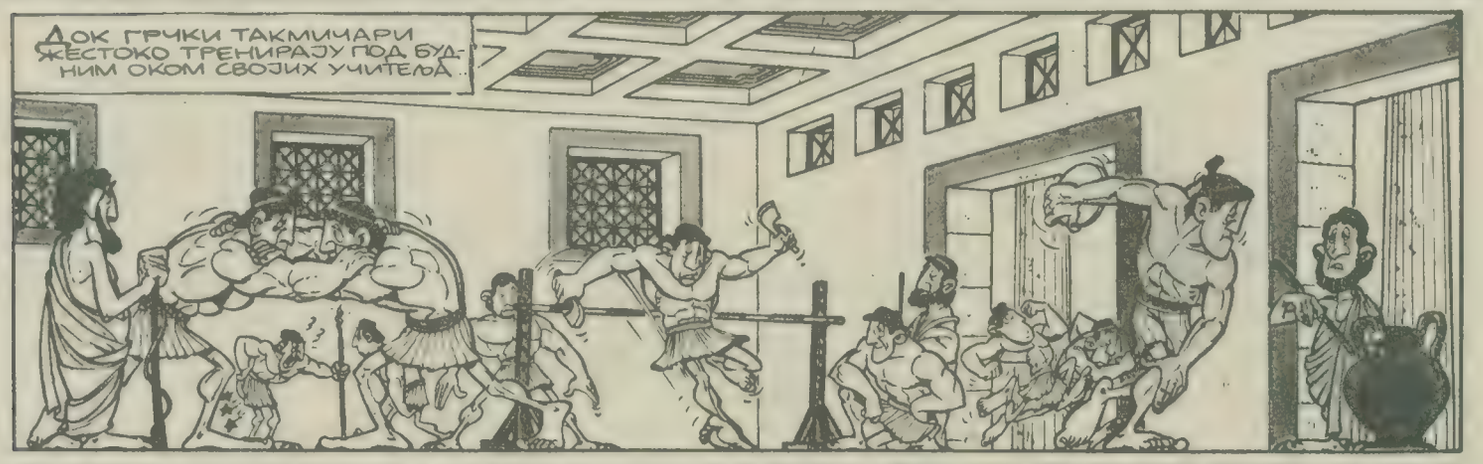
ДОК ГРЧКИ ТАКМИЧАРИ ЖЕСТОКО ТРЕНИРАЈУ ПОД БУДНИМ ОКОМ СВОЈИХ УЧИТЕЉА..

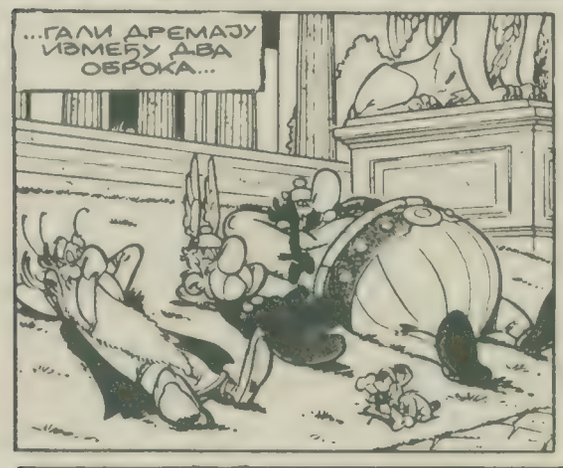
...ГАЛИ ДРЕМАЈУ ИЗМЕЂУ ДВА ОБРОКА...

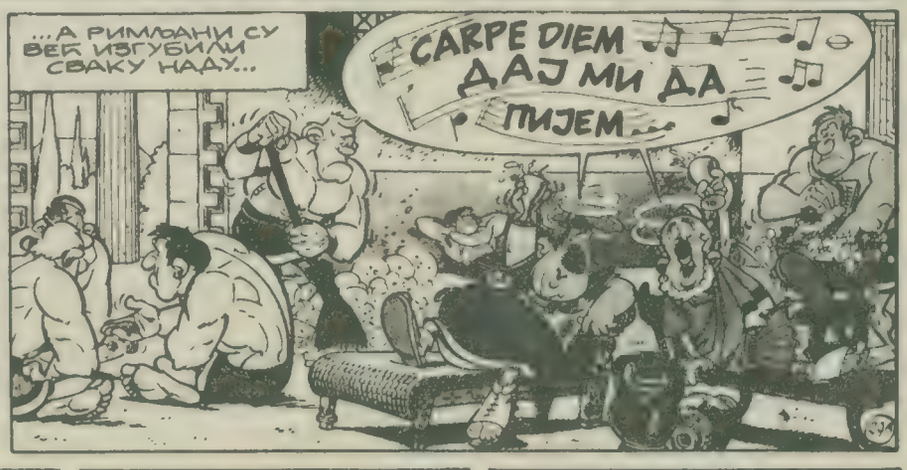
...А РИМЉАНИ СУ ВЕЋ ИЗГУБИЛИ СВАКУ НАДУ...
CARPE DIEM ДАЈ МИ ДА ПИЈЕМ...

ТАКВО ПОНАШАЊЕ ЧУДИ ОЛИМПИЈСКЕ СУДИЈЕ..
ПОСЕЈДОНА МУ, ОВИ ВАРВАРИ НЕ ТРЕНИРАЈУ!
DURA LEX... ИСПИЈ НА ЕКС...
ХЕФЕСТА МУ, НАШИ ЋЕ ИХ ИСУВИШЕ ЛАКО ПОБЕДИТИ!

?!
?!

А ПОГЛЕДАЈ ОВЕ КАКО ЖДЕРУ!
ДОК НАШИ ВРЛИ БОРЦИ ЈЕДУ САМО СМОКВЕ...

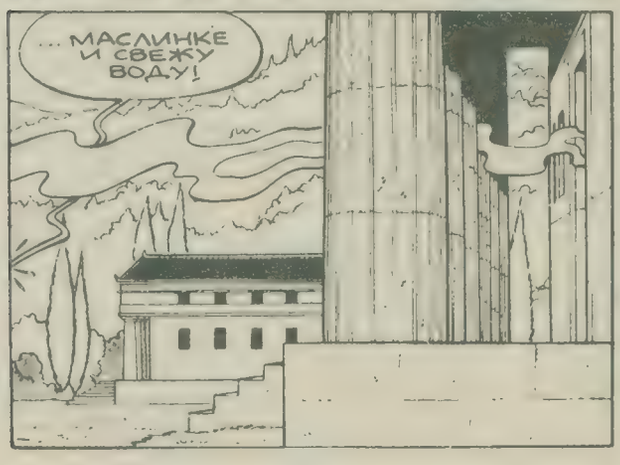
... МАСЛИНКЕ И СВЕЖУ ВОДУ!

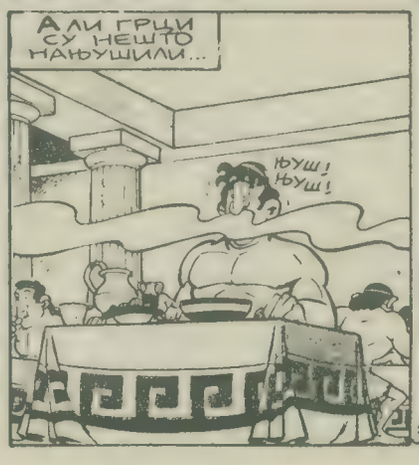
АЛИ ГРЦИ СУ НЕШТО НАЊУШИЛИ...
ЊУШ! ЊУШ!

...И ДОЛАЗИ ДО НЕУГОДНИХ СЦЕНА У ОЛИМПИЈСКОМ СЕЛУ
ЈА ОВО НЕЋУ ДА ЈЕДЕМ!

ЗАШТО НЕЋЕШ ДА ЈЕДЕШ?

ОДВРАТНО ЈЕ!

АЛИ ТИ СИ СПАРТАНАЦ! СПАРТАНЦИ СВЕ ПОДНОСЕ!

ТАЧНО ЈЕ ДА У СПАРТИ ЈЕДЕМО КОРЕЊЕ И КОСТИ...

...АЛИ У СПАРТИ НЕМАМО КОМШИЈЕ ДИВЉАКЕ КОЈИ ПО ЦЕО ДАН ЖДЕРУ НАЈУКУСНИЈА ЈЕЛА!

АЛИ ОНИ СУ МЕКУШЦИ! ОНИ ПРОПАДАЈУ!

Е, ПА ХОЋУ И ЈА ДА ПРОПАДНЕМ!

ЈА ХОЋУ ДА СЕ РАСПАДНЕМ ОД ЈЕЛА!

ДАЈТЕ НАМ ХЛЕБА, ИНАЧЕ НЕМА ИГАРА!

МОГЛО БИ И ЈЕДНО ПЕЧЕНО ПРАСЕ!

И ЋЕВАПА!

И ВИНА!

ШТА ВЕЛИТЕ НА ПЕЧЕНО ТЕЛЕ?

ЈЕ ЛИ ТО ТВОЈА ПОСЛЕДЊА РЕЧ?

БОЉЕ ДА ТИ НЕ КАЖЕМ СВОЈУ ПОСЛЕДЊУ РЕЧ!

ЗЕВСА МИ! МОРАМ ДА ОБАВЕСТИМ ВЛАСТИ!

УСКОРО ЗАТИМ...

НАШЕ УЗВИШЕНЕ ОЛИМПИЈСКЕ ИГРЕ ИСПАШЋЕ СМЕШНЕ ЗБОГ ТИХ РАСКАЛАШНИХ РИМЉАНА!

ИМАЋЕМО СТАДИОН ПУН ПИЈАНИХ, УГОЈЕНИХ АТЛЕТИЧАРА!

ПРЕДЛАЖЕМ ДА ПАДАУ ЗАНОС РАЗГОВАРА С ВАРВАРИМА!

ИДЕМ КОД ТИХ РИМЉАНА...

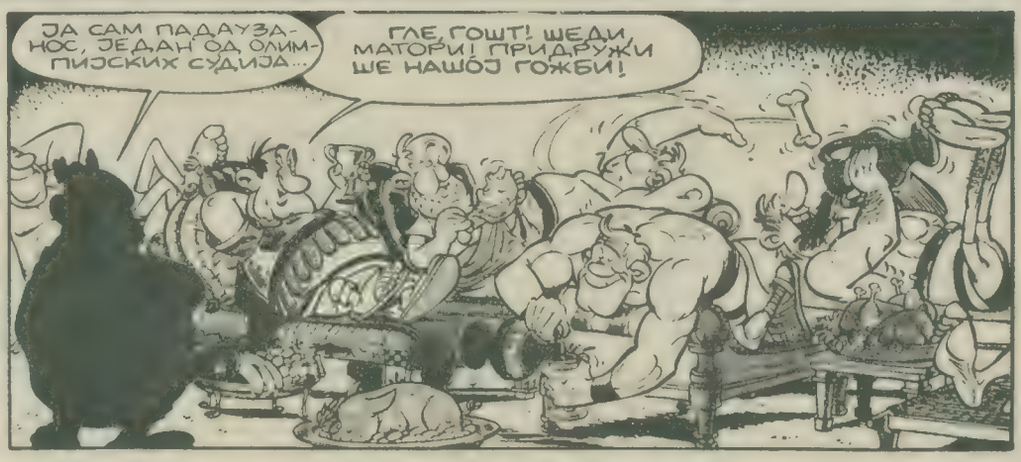
ЈА САМ ПАДАУЗДНОС, ЈЕДАН ОД ОЛИМПИЈСКИХ СУДИЈА...
ГЛЕ, ГОШТ! ШЕДИ, МАТОРИ! ПРИДРУЖИ ШЕ НАШОЈ ГОЖБИ!

ЗАР ВАС НИЈЕ СТИД, РИМЉАНИ? ШТА БИ РЕКАО ЈУЛИЈЕ ЦЕЗАР ДА ВАС ВИДИ?

НЕ БИ МУ БИЛО МИЛО! ХЕ, ХЕ, ХЕ!

29А
МОЖДА МИСЛИТЕ ДА ВАМ ВИНО УВЕЋАВА СНАГУ...
ХЈААХЈАА-ХЈАА!

АЛИ НЕ ЗАБОРАВИТЕ: УПОТРЕБА СТИМУЛАТИВНИХ СРЕДСТАВА КАЖЊАВА СЕ ИСКЉУЧЕЊЕМ!

ШАШВИМ! ТАЧНО! НАЖДРАВЉЕ!

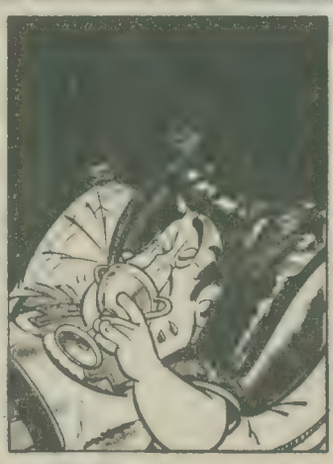

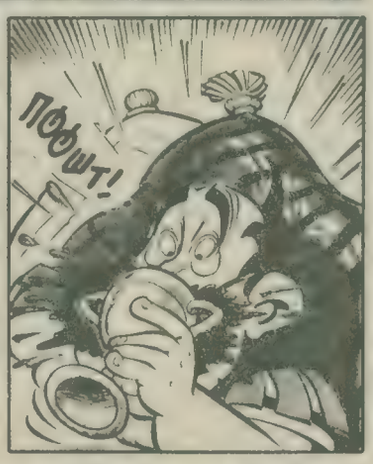
ПФШТ!

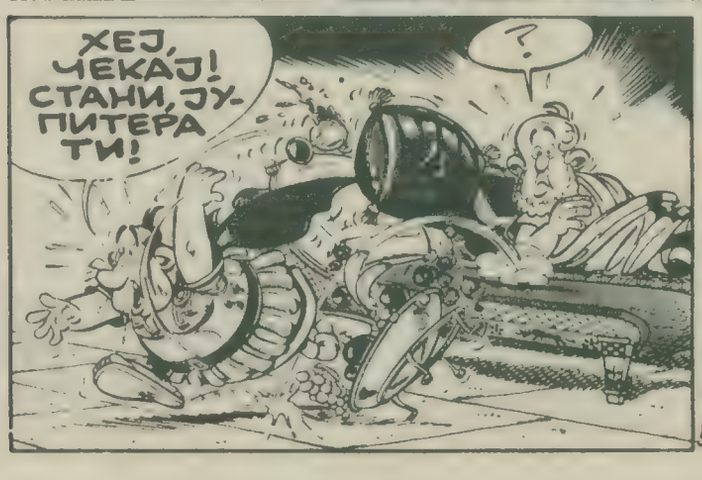
ХЕЈ, ЧЕКАЈ! СТАНИ, ЈУПИТЕРАТИ!
?

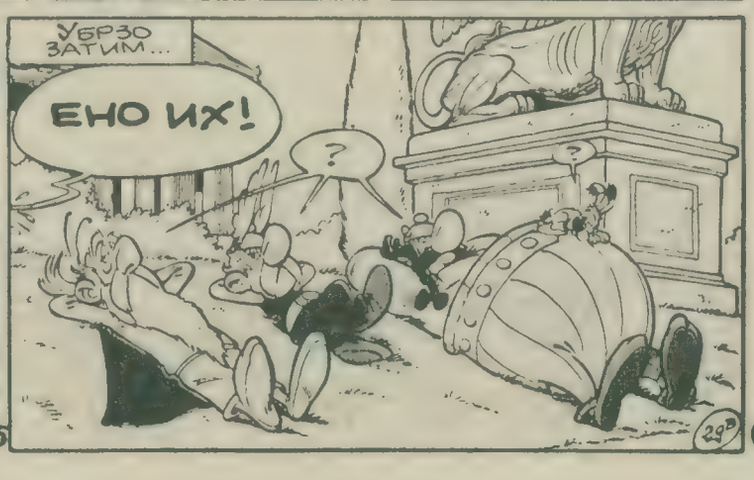
УБРЗО ЗАТИМ...
ЕНО ИХ!
?
?
29Б

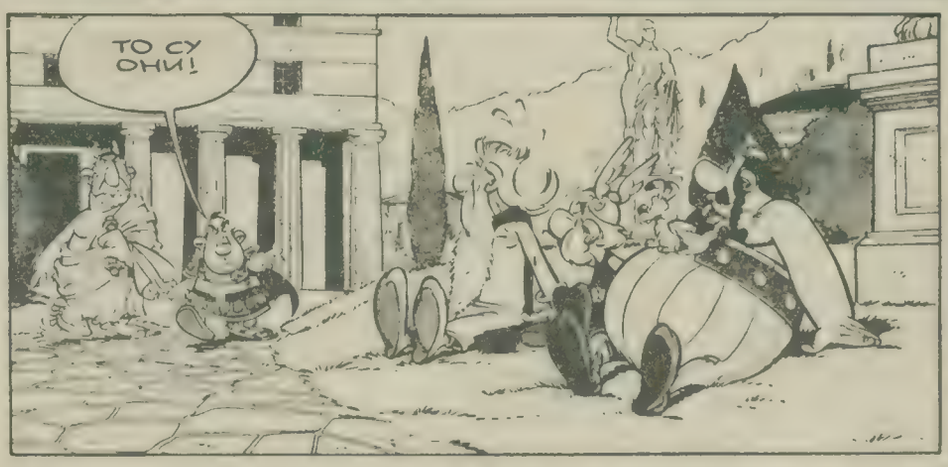
ТО СУ ОНИ!

ЈЕ ЛИ ИСТИНА ДА ИМАТЕ ЧАРОБНИ НАПИТАК И ДА НАМЕРАВАТЕ ДА ГА УЗМЕТЕ ПРЕ ИГАРА?

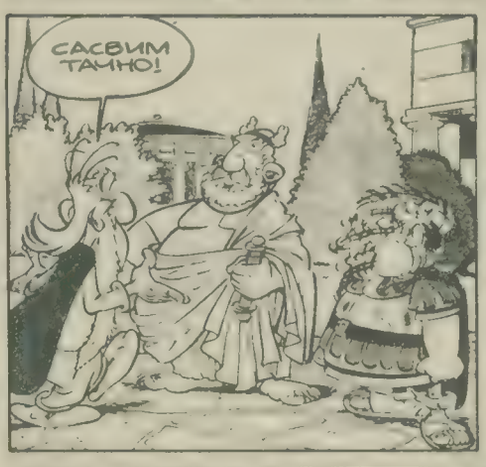
САСВИМ ТАЧНО!

ТАКВА СРЕДСТВА СУ СТРОГО ЗАБРАЊЕНА!

СТРОГО?
СТРОГО!
НАЈСТРОЖЕ!

ХМ... МОЛИМ ЗА ДОЗВОЛУ ДА НАПУСТИМ ОЛИМПИЈСКО СЕЛО РАДИ САВЕТОВАЊА С ПРИЈАТЕЉИМА!
МОЖЕ!

ХО, ХО, ХО! ДА ЈАВИМ НАШИМА ДОБРЕ ВЕСТИ!

ДИЖ' ТЕ СЕ СВИ! ДОСТА ЈЕ ЛЕНЧАРЕЊА! ПЛЕКСУСЕ МАКСИМУСЕ, НА ТРЕНИНГ! СМЕСТА!

АЛИ ОВО ЈЕ ТЕК ОСМО ЈЕЛО...
НАПОЉЕ С ЊИМЕ!

А, ОПЕТ ЈЕ ПОЧЕО ТРЕНИНГ У БАЦАЊУ ДИСКА!

ПОРАЗГОВАРАЋЕМО СА ГЛАВНИМ!
НАШИ МОРАЈУ ДА СУ ТУ НЕГДЕ!
ШТА СЕ ТО ДОГАЂА, АСТЕРИКСЕ?

Е, НЕЋЕШ ПЕВАТИ, БОГАМИ!
ДА ЈА НИСАМ ПЕВАО ОНИХ 15 ВИЗИГОТА НЕ БИ ОТИШЛИ И ПРЕПУСТИЛИ НАМ СОБУ У ХОТЕЛУ!
ЕНО ИХ!

ГЛЕ, НАШИ ШАМПИОНИ! ШТА ИМА НОВО, МОМЦИ?

НОВОСТИ НИСУ ОХРАБРУЈУЋЕ, И ЦЕЛА ДРУЖИНА ГУБИ АПЕТИТ...
АКО ЈЕ ТАКО...

...МОРАЋЕМО ДА СЕ ПОВУЧЕМО!
НЕ!

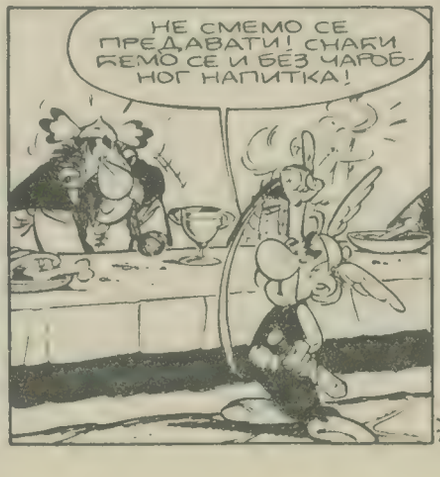
НЕ СМЕМО СЕ ПРЕДАВАТИ! СНАЋИ ЋЕМО СЕ И БЕЗ ЧАРОБНОГ НАПИТКА!

АЛАЛ ВЕРА! ДЕЧКО ЈЕ У ПРАВУ! ТО ЈЕ ДУХ ГЕРГОВИЈЕ*!
УЉУТКАЈТЕ ГА, МОЛИМ ВАС!
ПЉЕС!
* БИТКА У КОЈОЈ СУ ГАЛИ ПОБЕДИЛИ РИМЉАНЕ, 52. ПРЕ Н.Е.

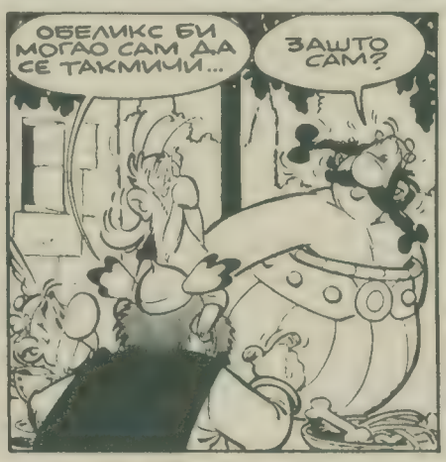
ОБЕЛИКС БИ МОГАО САМ ДА СЕ ТАКМИЧИ...
ЗАШТО САМ?

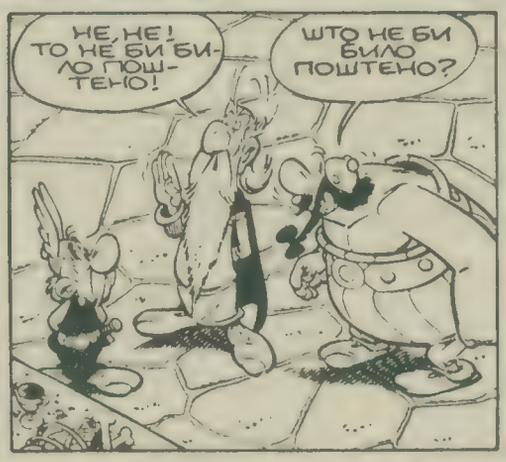
НЕ, НЕ! ТО НЕ БИ БИЛО ПОШТЕНО!
ШТО НЕ БИ БИЛО ПОШТЕНО?

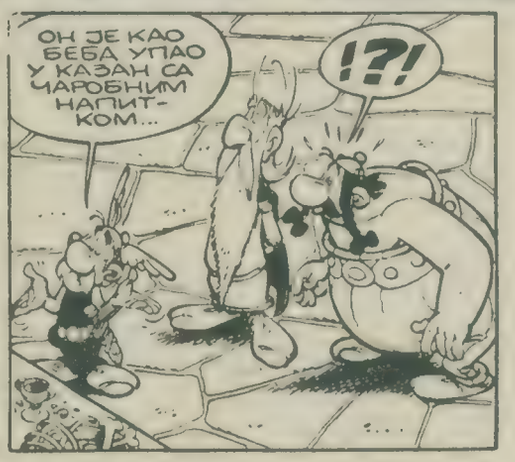
ОН ЈЕ КАО БЕБА УПАО У КАЗАН СА ЧАРОБНИМ НАПИТКОМ...
!?!

ЧЕКАЈ МАЛО!

ХОЋЕШ РЕЋИ ДА ЈА НЕ МОГУ ДА СЕ ТАКМИЧИМ НА ОЛИМПИЈАДИ ЗАТО ШТО САМ КАО БЕБА УПАО У КАЗАН?

УПРАВО ТАКО!
ХВАЛА! ТО САМ ХТЕО ДА ЗНАМ!

МЕНИ НИКО НИШТА НЕ ОБЈАШЊАВА!
?!

ОНДА ОВАКО! АСТЕРИКС ОСТАЈЕ ПРИЈАВЉЕН КАО ТАКМИЧАР! ПАНОРАМИКС И ОБЕЛИКС БИЋЕ ЊЕГОВИ ТРЕНЕРИ... НЕК НАМ БОГОВИ БУДУ НА ПОМОЋИ!

УЗ НАШЕ БОДРЕЊЕ, ДЕЦО, АСТЕРИКС НЕ МОЖЕ ДА ИЗГУБИ!
ЛЕПО ВАС МОЛИМ, УБУТКАЈТЕ ГА!

ДОВОЉНА ЈЕ И ЈЕДНА ПАЛМА... ТАКМИЧИЋЕШ СЕ САМО У ТРЧАЊУ!
ВРАТИМО СЕ ШТО ПРЕ! ХОЋУ ДА ПОЧНЕМ СА ТРЕНИНГОМ!

ИПАК, ПИТАМ СЕ ШТА ОНИ ИМАЈУ ПРОТИВ КАЗАНА!

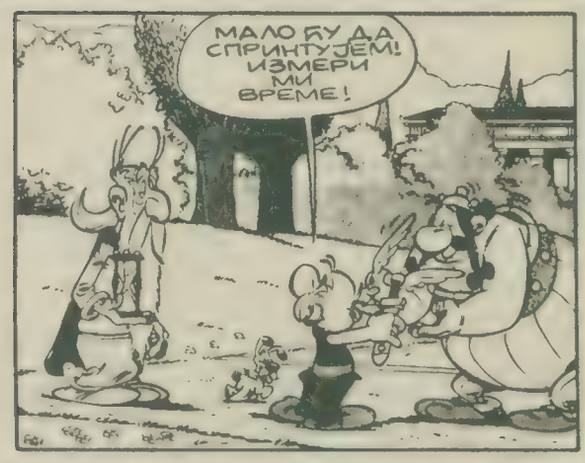
МАЛО ЋУ ДА СПРИНТУЈЕМ! ИЗМЕРИ МИ ВРЕМЕ!

ЧЕТИРИ ПЕТИНЕ ПЕШЧАНИКА! НИЈЕ ЛОШЕ, АЛИ ДА ЛИ ЈЕ ДОВОЉНО ЗА ФИНАЛЕ?
ДА СТАВИМО СИТНИЈИ ПЕСАК?

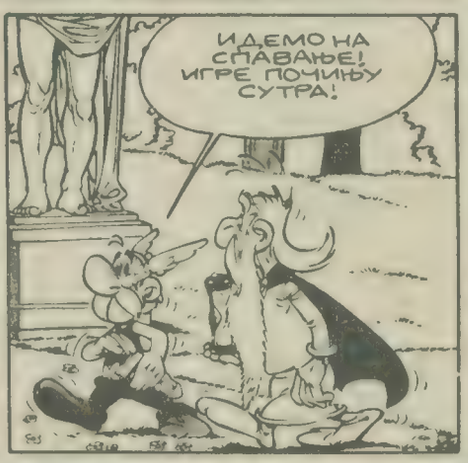
ИДЕМО НА СПАВАЊЕ! ИГРЕ ПОЧИЊУ СУТРА!

А КАД БИСМО ИМ РЕКЛИ ДА НИСАМ УПАО У КАЗАН НЕГО У АМФОРУ?

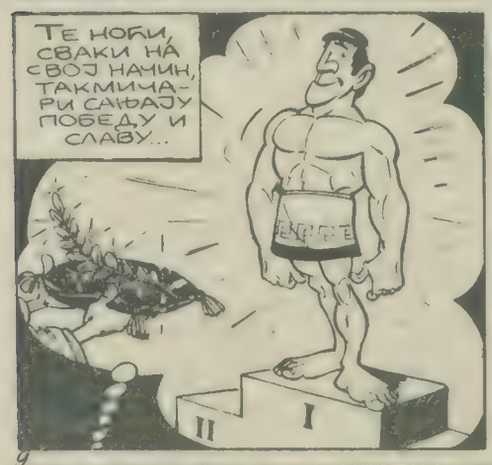
ТЕ НОЋИ, СВАКИ НА СВОЈ НАЧИН, ТАКМИЧАРИ САЊАЈУ ПОБЕДУ И СЛАВУ...
II
I

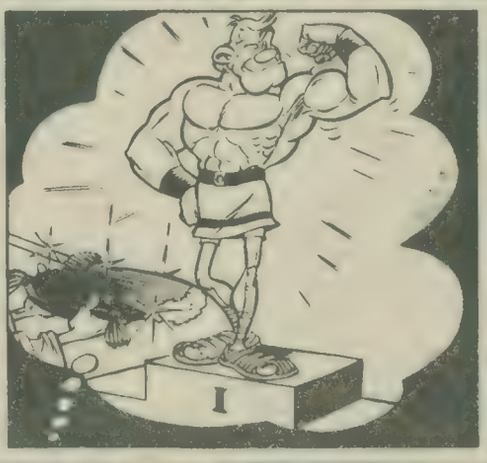
I

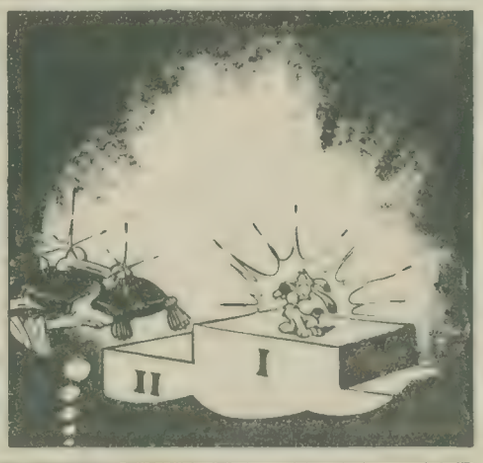
II
I

СВИЋЕ ВЕЛИКИ ДАН. ГЛЕДАОЦИ СТИЖУ ИЗ ЦЕЛОГ СВЕТА... САМО МУШКАРЦИ, ЈЕР ЖЕНАМА ЈЕ ЗАБРАЊЕНО ДА ГЛЕДАЈУ ОЛИМПИЈАДУ...
ЈЕДНОГ ДАНА И ЖЕНЕ ЋЕ СЕ ПОЈАВИТИ НА ИГРАМА! И ТО НЕ САМО У ПУБЛИЦИ!
КАКО ДА НЕ! ЖЕНЕ ЋЕ ДА ТРЧЕ! ХА,ХА,ХА!

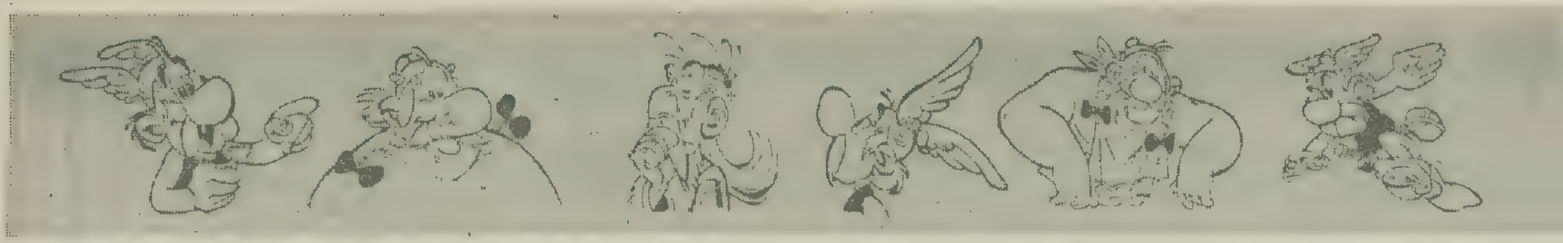

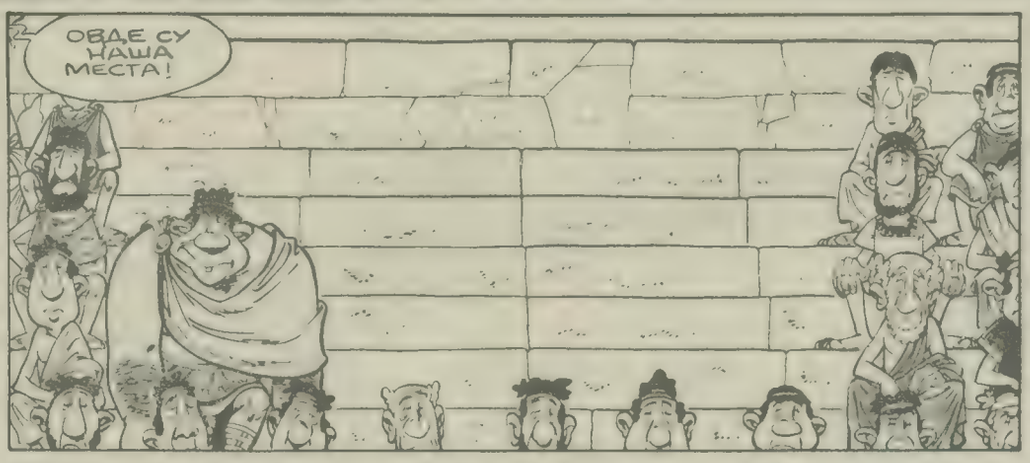
ОВДЕ СУ НАША МЕСТА!

ПАЗИТЕ, ДЕЦО! ПОШТОВАЋЕМО ПРОТИВНИКЕ! НАВИЈАЋЕМО МИРНО И ДОСТОЈАНСТВЕНО! БИЋЕМО НЕУПАДЉИВИ!
НАРАВНО!

НАПРЕД ГАЛИ!

ПОСЛЕ ОЛИМПИЈСКЕ ЗАКЛЕТВЕ НА ЗЕВСОВОМ ОЛТАРУ...
МИ, СЛОБОДНИ ЉУДИ ЧИСТЕ ХЕЛЕНСКЕ КРВИ, КУНЕМО СЕ ДА ЋЕМО ПОШТОВАТИ ПРАВИЛА ИГАРА...

...ТАКМИЧАРИ УЛАЗЕ НА СТАДИОН. НА ЧЕЛУ ЈЕ ЕКИПА ТЕРМОПИЛА. СВИ СУ СЕ ВРАТИЛИ НА СТРОГУ ДИЈЕТУ. ЧАК СУ И СПОРТИСТИ ИЗ САЛАМИНЕ...
ТЕРМОПИЛЕ

...ПОСТАЛИ ВЕГЕТАРИЈАНЦИ. СПАРТАНЦИ ЈЕДИНИ НАСТУПАЈУ БОСОНОГИ ТАКМИЧАРИ У МАРАТОНУ МАЛО СУ ЗАКАСНИЛИ, ЈЕР ДОЛАЗЕ ИЗДАЛЕКА...
СПАРТА

РОДОС ЈЕ ПОСЛАО САМО ЈЕДНОГ ПРЕДСТАВНИКА, КОЛОСА...
РОДОС

ЈУХУ, МАЛИША! ТУ САМ ЈА, ТВОЈ БРАТ!
ПСТ! ПОНАШАЈМО СЕ СПОРТСКИ!

...РИМСКА ЕКИПА ДОЧЕКАНА ЈЕ ДОСТА РАВНОДУШНО... СА ИЗУЗЕТКОМ ЈЕДНОГ ЧЛАНА...
ГА-ЛИ-ЈА!
ГА-ЛИ-ЈА!
АС-ТЕ-РИКС!
АС-ТЕ-РИКС!
УРААА!
ГАЛИЈА

Узбуђени такмичари, Грци и Римљани, заузимају места за старт прве трке...

Грчки стартер даје знак за полазак...
СПРЕМИС! НА ПО-ЗОС! САДОС!

ГА-ЛИ-ЈА! ГА-ЛИ-ЈА!
АС-ТЕ-РИКС! АС-ТЕ-РИКС!

Г... ГА...

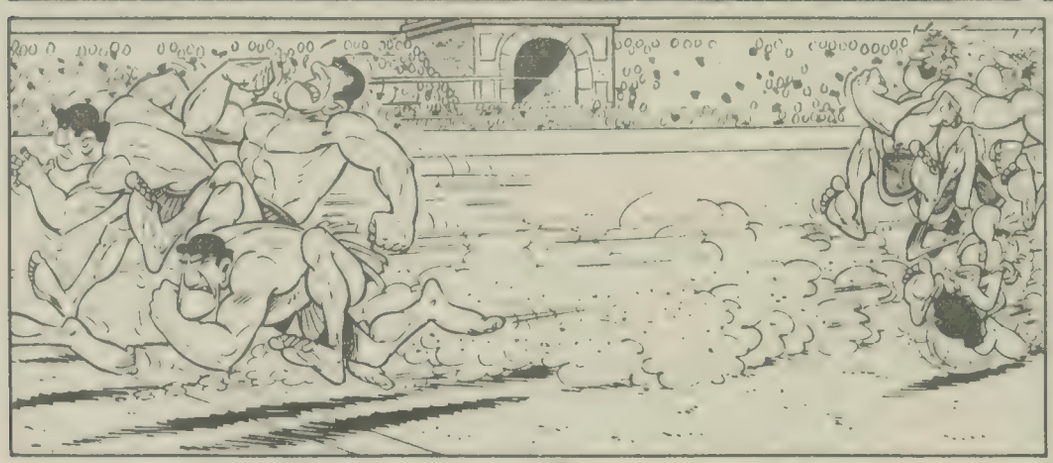

СПАРТА!

НИЈЕ ЛОШЕ, АСТЕРИКСЕ!
СТРАШНИ СУ ТИ СПАРТАНЦИ!
ПФФФ!

ДА НИСИ ПРАВИО НАПИТАК У КАЗАНУ, ЈА НЕ БИХ УПАО! МОГАО СИ ДА ГА КУВАШ У МАЛОМ ЛОНЦУ!

ТИ СИ ПОБРКАО ЛОНЧИЋЕ * ОБЕЛИКСЕ!
35B
* ОВДЕ ВИДИТЕ ПОРЕКЛО ИЗРАЗА КОЈИ СЕ ОМУВАО СВЕ ДО ДАНАС.

ДОК СЕ ПОБЕДНИЦИ ПЕЊУ ДА ПРИМЕ ПАЛМОВУ ГРАНЧИЦУ...
НЕ МРДАЈТЕ!
I
II
III

...НАВИЈАЧИ КОМЕНТАРИШУ...
СТАЗА ЈЕ СУВИШЕ МЕКА!

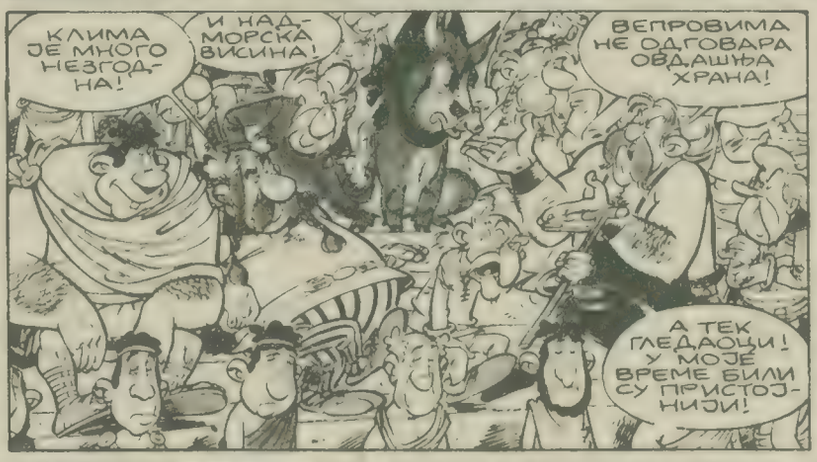
КЛИМА ЈЕ МНОГО НЕЗГОДНА!
И НАДМОРСКА ВИСИНА!
ВЕПРОВИМА НЕ ОДГОВАРА ОВДАШЊА ХРАНА!
А ТЕК ГЛЕДАОЦИ! У МОЈЕ ВРЕМЕ БИЛИ СУ ПРИСТОЈНИЈИ!

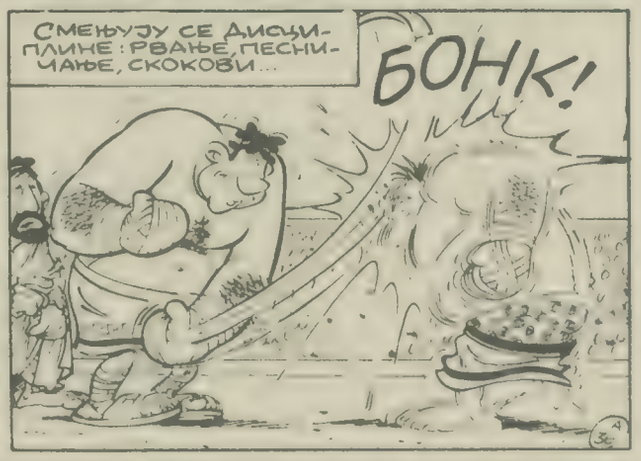
СМЕЊУЈУ СЕ ДИСЦИПЛИНЕ: РВАЊЕ, ПЕСНИЧАЊЕ, СКОКОВИ...
БОНК!

У БОРИЛАЧКИМ ВЕШТИНАМА, КОЛОС СА РОДОСА ЈЕ НЕПОБЕДИВ..
АХА!
АХА!
АХА!

УДРИ ГА, МАЛИША!
АХА!
АХА!
АХА!
ПЉЕС! ПЉЕС!

ЈЕСУ ЛИ ВАМ СВИ У ФАМИЛИЈИ ТАКВИ?
А, НЕ! НАЈСТАРИЈИ БРАТ ЈЕ МНОГО ЈАЧИ...

...АЛИ НИЈЕ МОГАО ДА ДОЂЕ! МАМА ГА ЈЕ ИСТУКЛА... ХА, ХА, ХА!

И ОНДА КАЖУ ДА ЈЕ СПОРТ...
...КОРИСТАН ПО ЗДРАВЉЕ!
I
II
III

ПРЕДВЕЧЕ, РИМСКИ ТАКМИЧАРИ ИМАЈУ РАЗГОВОР СА ТРЕНЕРОМ...
РЕЗУЛТАТЕ ЗНАТЕ! МИСЛИТЕ ЛИ ДА ЋЕ ЈУЛИЈЕ ЦЕЗАР БИТИ ЗАДОВОЉАН?

У ОЛИМПИЈСКОМ СЕНАТУ ОКУПИЛИ СУ СЕ МУДРАЦИ, СВЕШТЕНИЦИ, СУДИЈЕ. СЛАВНИ ГОВОРНИК ФИЛОДЕНДРОН ИМА РЕЧ...
ЦЕЊЕНИ ПРИЈАТЕЉИ! НАШИ МЛАДИЋИ ЋЕ ПОБЕДИТИ У СВИМ ТАКМИЧЕЊИМА, КАО И ОБИЧНО!
ТАКО ЈЕ!
ЗЕВСА МУ!
АПОЛОНА МУ!
НАПРЕД НАШИ!

ИПАК, АКО РИМСКИМ ВАРВАРИМА НЕ ДОПУСТИМО ДА ОСВОЈЕ БАР ЈЕДНУ ПАЛМУ, ТУРИСТИ ЋЕ ИЗГУБИТИ ИНТЕРЕС...

БЕЗ ТУРИСТА, НЕЋЕ БИТИ НОВЦА! НЕЋЕМО МОЋИ ДА ОДРЖАВАМО НАШЕ ДИВНЕ СПОМЕНИКЕ!

АЛИ НЕ МОЖЕМО ТРАЖИТИ ОД НАШИХ ТАКМИЧАРА ДА НАМЕРНО ГУБЕ!

ЕУРЕКА! ЗНАМ ШТА ЋЕМО!

ПОЗИВ СВИМ РИМЉАНИМА ДА ДОЂУ У ДВОРАНУ!
ТО ЈЕ ЗА НАС!
НИКАКО ДА СЕ НАВИКНЕМ!

РИМЉАНИ! ОЛИМПИЈСКИ СЕНАТ ЈЕ ОДЛУЧИО ДА СУТРА ПРИРЕДИ СПЕЦИЈАЛНО ТАКМИЧЕЊЕ! ТРКУ НА 24 СТАДИЈА, САМО ЗА РИМЉАНЕ!

ЖЕЛИМ ВАМ СРЕЋУ У ТРЦИ! ТОЛИКО!

ШТЕТА ДА НЕ МОЖЕШ ПРЕ ТРКЕ ДА УЗМЕШ БАР ГУТЉАЈ ЧАРОБНОГ НАПИТКА!

ЧАРОБНОГ НАПИТКА? МИСЛИШ, НАПИТКА У БУРЕТУ У ШУПИ, ТАМО ПРЕКО?

ПА ДА.. ЧАРОБНИ НАПИТАК, БРАТЕ!

У БУРЕТУ У ОНОЈ ШУПИ ЧИЈА СЕ ВРАТА НЕ ЗАТВАРАЈУ ДОБРО?

ДА, У БУРЕТУ У ШУПИ ЧИЈА СЕ ВРАТА НЕ ЗАТВАРАЈУ И КОЈУ ПО НОЋИ НИКО НЕ ЧУВА... ЈЕ Л' НА ТО МИСЛИШ, ОБЕЛИКСЕ?

ПА..ДА!

НА ЖАЛОСТ НИЈЕ НАМ ДОЗВОЉЕНО ДА ПИЈЕМО НАПИТАК ИЗ БУРЕТА...

?!

...У ШУПИ КОЈА СЕ НЕ ЗАТВАРА И КОЈУ ПО НОЋИ НИКО НЕ ЧУВА!

ХО, ХО, ХО! ХИ, ХИ, ХИ!

ШТА ВАМ ОВО ЗНАЧИ?

ОБЕЛИКСЕ, ТИ СИ ЛУКАВИЈИ ОД СВИХ НАС!

ЗНАШ ШТА, КУЦО? ОТКАКО СУ АСТЕРИКС И ПАНОРАМИКС ПОСТАЛИ РИМЉАНИ, И ОНИ СУ ПОШАШАВЕЛИ!

КУЦ! КУЦ!

ВУФ!

СЛУШАЈ, ПЛЕКСУСЕ МАКСИМУСЕ...

АКО ХОЋЕМО УНАПРЕЂЕЊЕ, ЦЕЗАР ТРЕБА ДА БУДЕ ЗАДОВОЉАН! А ДА БИ ЦЕЗАР БИО ЗАДОВОЉАН, ТИ ТРЕБА ДА ПОБЕДИШ У ТРЦИ...

ЈА САМ НЕШТО НАЧУО ДА ТАМО, У ШУПИ, ИЗА ВРАТА КОЈА СЕ НЕ ЗАТВАРАЈУ, ПОСТОЈИ...

БУРЕ СА ЧАРОБНИМ НАПИТКОМ!

ПСССТ!

ПФЋС!

ЕЛЕМ... ИДЕМО МИ У ШЕТЊУ, МОМЦИ!

ЕХЕЈ! АМБИЦИЈУСЕ!

QUO VADIS, АМБИЦИЈУСЕ? СКОРО ЋЕ МРАК! ТРЕБА РАНО ЛЕЋИ! СУТРА ЈЕ ТРКА...

ОВАЈ... МИ СМО ПОШЛИ У ШЕТЊУ...

ЦЕЗАРУ НЕ БИ БИЛО МИЛО ДА ЗНА ДА РИМЉАНИ ИМАЈУ ТАЈНЕ ЈЕДНИ ПРЕД ДРУГИМА...

ЗАР НЕ?

ТЕ НОЋИ...

ЗЗЗЗ

ЗЗЗЗ

ЗЗЗ

?

ГРРРРРР!

?
ГРРРР!

ЕЈ! ИДЕФИКС МЕ ЈЕ ПРОБУДИО! НЕКО СЕ ШУЊА ТАМО, ПОРЕД ШУПЕ... А ЗНАШ ДА СЕ ВРАТА НЕ ЗАТВАРАЈУ КАКО ТРЕБА...

ИДЕФИКС ЈЕ СЈАЈАН ПАС ЧУВАР!
РЕЦИ ТВОМ СЈАЈНОМ ПСУ ДА НАСТАВИ ДА СПАВА!

АЛИ МОГЛИ БИ ДА УКРАДУ БУРЕ С НАПИТКОМ!

КРАЂА БУРЕТА НИЈЕ КРИВИЧНО ДЕЛО У ГРЧКОЈ!
?!

ЗНАШ ЛИ ТИ НЕШТО О ГРЧКОМ ПРАВУ ИДЕФИКСЕ?

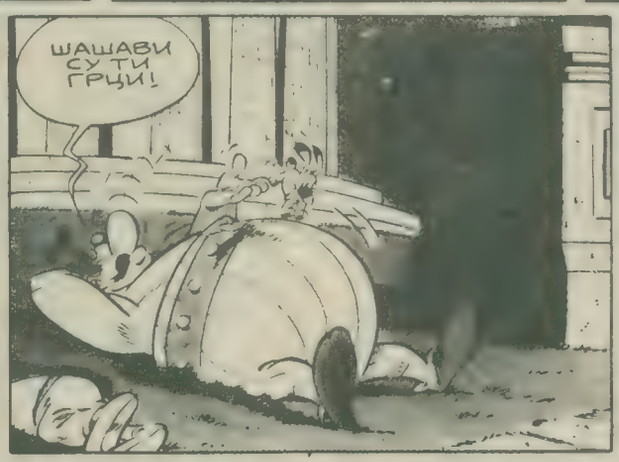
ШАШАВИ СУ ТИ ГРЦИ!

КУКУРИКОС!

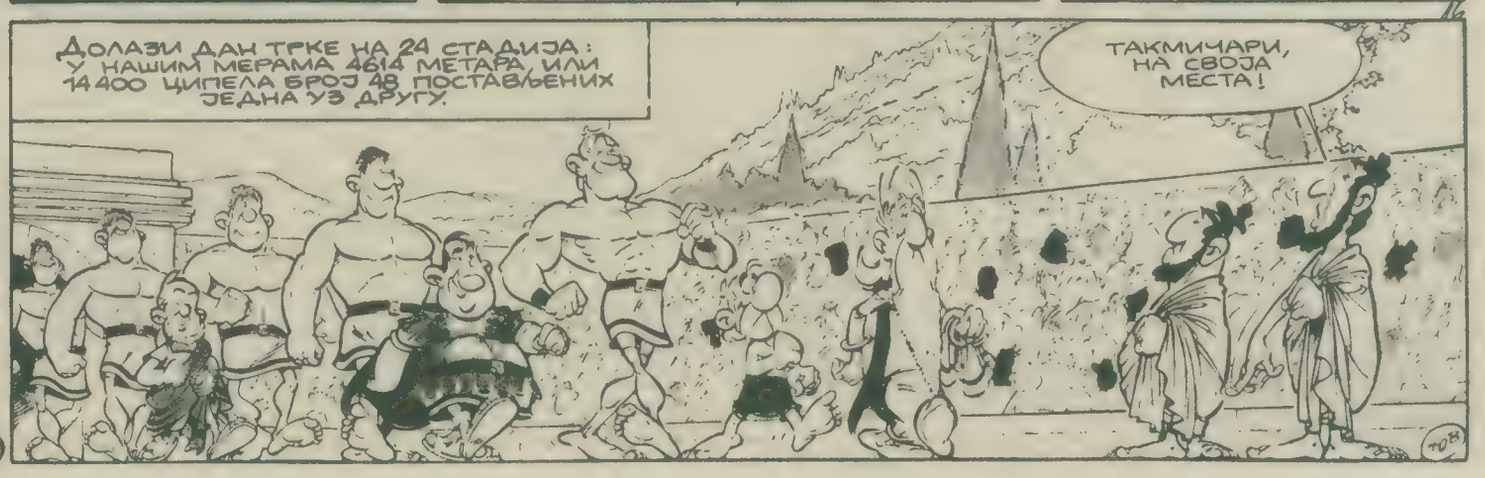
ДОЛАЗИ ДАН ТРКЕ НА 24 СТАДИЈА: У НАШИМ МЕРАМА 4614 МЕТАРА, ИЛИ 14400 ЦИПЕЛА БРОЈ 48 ПОСТАВЉЕНИХ ЈЕДНА УЗ ДРУГУ.
ТАКМИЧАРИ, НА СВОЈА МЕСТА!

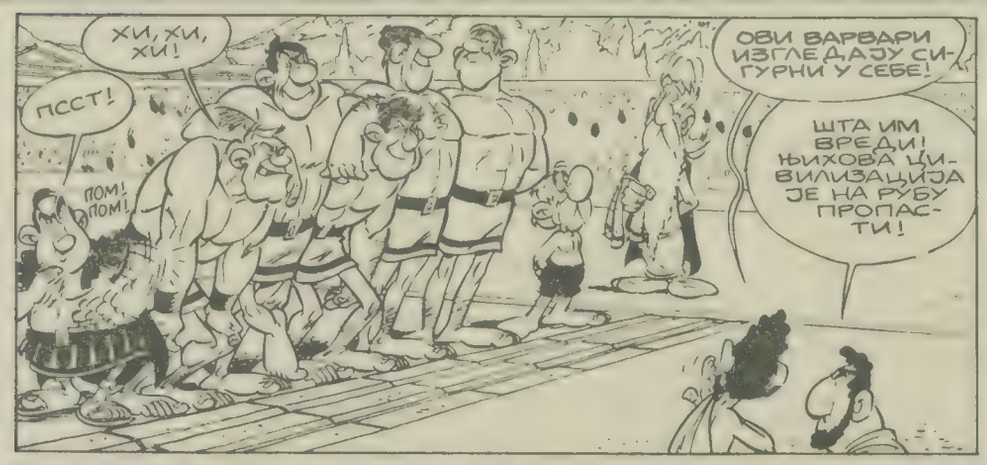
ХИ, ХИ, ХИ!
ПССТ!
ПОМ! ПЛОМ!
ОВИ ВАРВАРИ ИЗГЛЕДАЈУ СИГУРНИ У СЕБЕ!
ШТА ИМ ВРЕДИ! ЊИХОВА ЦИВИЛИЗАЦИЈА ЈЕ НА РУБУ ПРОПАСТИ!

ПАНОРАМИКСЕ! ЗАВИРИО САМ У ШУПУ, ОНУ КОЈА СЕ НЕ ЗАТВАРА, И...
ЗНАМ, ЗНАМ!

АЛИ, БУРЕ ЈЕ ПРАЗНО!
ОБЕЛИКСЕ, НЕ ГЊАВИ МЕ! ИДИ, СЕДИ НА ТРИБИНУ СА ОСТАЛИМА!

ДОБИ, ИДЕФИКСЕ! ОВИ НЕЋЕ ДА СЛУШАЈУ ПАМЕТНОГ ЧОВЕКА!

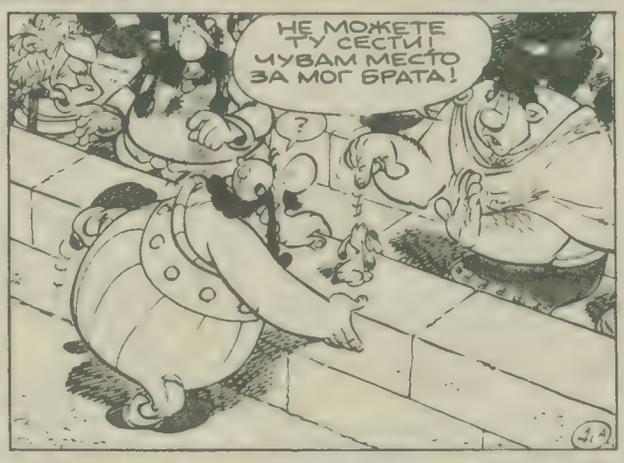
НЕ МОЖЕТЕ ТУ СЕСТИ! ЧУВАМ МЕСТО ЗА МОГ БРАТА!
?
41

ОВО МЕСТО ЈЕ СЛОБОДНО, А МЕНИ НИЈЕ ДО ШЕТЊЕ!
ЈА ТИ КАЖЕМ ДА ЈЕ ЗАУЗЕТО!

БАП!

А ЈА ЖАЖЕМ ДА ЈЕ СЛОБОДНО!
?

ДА НИСТЕ ВИДЕЛИ МОГ БРАТА?
?

ЗНАЧИ, ЈОШ СЕ НИСИ НАУЧИО ПАМЕТИ?
?

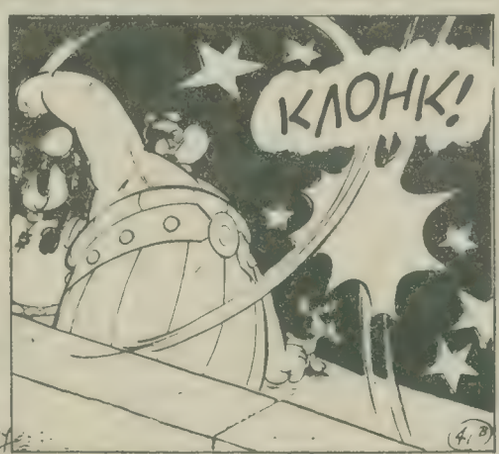
КЛОНК!
41

ЈЕСТЕ ЛИ СПРЕМНИ?
И ТЕ КАКО!
ХИХИХИИ!
'АЈДЕ, ШТА ЧЕКАМО?

СПРЕМИС! НА ПОЗОС! САДОС!
КРЕНУЛИ СУ!

НА ТРИБИНАМА, ОДУШЕВЉЕЊЕ...
ГА-ЛИ -ЈА!
АС-ТЕ-РИКС! АС-ТЕ-РИКС!
ХАЈДЕ, МАЛИ!
ГРОИНК!
КАД БИ САМО ЗНАЛИ... АЛИ МЕНЕ НИКО НЕ СЛУША!

... ЈЕ НЕОПИСИВО!
АХА, АХА, АХА!

АЛИ ТРКА УСКОРО ДОБИЈА НЕОБИЧАН ТОК...

СТАЗА ЈЕ СТВАРНО МЕКАНА!
МОРА ДА ЈЕ АСТЕРИКС ПОЈЕО НЕКОГ ЛОШЕГ ВЕПРА...

ОВО ЈЕ СВЕ НАОПАКО...

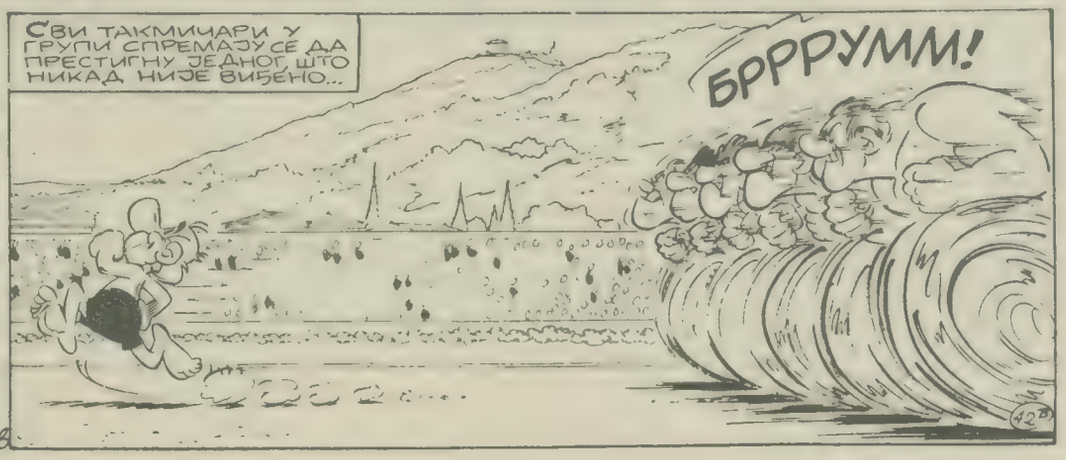
СВИ ТАКМИЧАРИ У ГРУПИ СПРЕМАЈУ СЕ ДА ПРЕСТИГНУ ЈЕДНОГ ШТО НИКАД НИЈЕ ВИЂЕНО...
БРРРУММ!

ЗАЈЕДНО СТИЖУ НА ЦИЉ...
УХХХХ!
!

ТО ЈЕ ВАЉДА ЗБОГ ЊИХОВЕ НАВИКЕ ДА МАРШИРАЈУ У СТРОЈУ!
КАКО ЋЕМО ИХ СВЕ ОДЈЕДНОМ СМЕСТИТИ НА ПОДИЈУМ?

ЦЕЗАРУ ЋЕ БИТИ МИЛО, ЗАР НЕ?
ТРЕНУТАК! ХТЕО БИХ ДА УЛОЖИМ ЖАЛБУ!
ЖАЛБУ?

ДА! СТАЗА ЈЕ БИЛА СУВИШЕ МЕКАНА!
А И ВЕПРОВИ СЕ НЕ ОСЕЋАЈУ ДОБРО! КО ЗНА ШТА СУ ЈЕЛИ!

ТАКМИЧАРИ КОЈИ СУ ПОБЕДИЛИ БИЛИ СУ ПУНИ ЧАРОБНОГ НАПИТКА!
ТО ЈЕ ТЕШКА ОПТУЖБА! МОЖЕТЕ ЛИ ЈЕ ДОКАЗАТИ?

КАКО?
ШТА КАЖЕ?
БЕЗОБРАЗЛУК!
ОДБИЈАМ ДА СЕ ПОДВРГНЕМ...
ВАРАЛИЦЕ!
БЉЕЕЕ!

БЉЕЕЕ ТЕБИ!

ПОГЛЕДАЈТЕ! ДОДАО САМ ПЛАВУ БОЈУ У ЧАРОБНИ НАПИТАК... СВИ ИМАЈУ ПЛАВЕ ЈЕЗИКЕ!
ХЕРМЕСА МУ, ТО ЈЕ ТАЧНО!

УХ, ОДАЛИ СМО СЕ!
ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ДРЖЕ ЈЕЗИК ЗА ЗУБЕ!
ОЛИМПИЈСКИ СЕНАТ ЋЕ РАЗМОТРИТИ ОВАЈ ПРЕКРШАЈ ПРАВИЛА!

НЕКОЛИКО МИНУТА КАСНИЈЕ ..
ДИСКВАЛИФИКУЈУ СЕ СВИ ТАКМИЧАРИ КОЈИ СУ УЗЕЛИ ЧАРОБНИ НАПИТАК! ПОБЕДНИЧКА ПАЛМА ДОДЕЉУЈЕ СЕ... АСТЕРИКСУ!

АСТЕРИКС! ЖИВЕО АСТЕРИКС!
ЗНАО САМ ЈА ДА КЛИЈА МОЖЕ ДА ПОБЕДИ!
ЗНАЧИ, АСТЕРИКС ЈЕ ПОБЕДИО?
НА СВОЈ НАЧИН, ОБЕЛИКСЕ!
А САД БИХ ХТЕО...

МАСА ЈЕ ВАН СЕБЕ ОД ОДУШЕВЉЕЊА. У ТАКВОМ РАСПОЛОЖЕЊУ...
АХА, АХА, АХА!

...НАПУШТАМО ЗЕМЉУ ХЕЛЕНА. НАШИ ПРИЈАТЕЉИ МИРНО ПЛОВЕ КУЋИ...
СТО Т' ЕЋИ Б' ОДОЛОМ ПО 'ЕДУ!

...У СВОЈЕ СЕЛО, ДА ТАМО ПОД ЗВЕЗДАНИМ НЕБОМ СВЕЧАНО ПРОСЛАВЕ ОЛИМПИЈСКУ ПОБЕДУ.
НЕ СХВАТАМ ТЕ ГРЧКЕ ПРОПИСЕ О КАЗАНИМА...
ЈЕДИ, ОБЕЛИКСЕ, МОЛИМ ТЕ!
КАКО СУ ГРАЂЕНЕ ТЕ ГРКИЊЕ! ШТА ВЕЛИШ, МОМЧЕ?
ГДЕ ТИ ЈЕ ПАЛМОВА ГРАНА АСТЕРИКСЕ?
НЕМОЈ РЕЋИ ДРУГИМА, АЛИ ДАО САМ ЈЕ НЕКОМЕ КОМЕ ЈЕ ЗНАЧИЛА ВИШЕ НЕГО МЕНИ!

БАР ЈЕДНОМ, ЦЕЗАР ЈЕ ЗАДОВОЉАН ..
ЛЕГИОНАРУ ПЛЕКСУСЕ, УНАПРЕЂУЈЕМ ТЕ У ЦЕНТУРИОНА! ЦЕНТУРИОНЕ АМБИЦИЈУСЕ, ПРОГЛАШАВАМ ТЕ ЗА ТРИБУНА!
КРАЈ

Тајна манастира Прасквице

Завет испосника Јегора

Пут од Светог Стефана до манастира Прасквице сам је градио један руски племић из далеког Петрограда. Ко је он, откуд међу њима, Паштровићи нису питали. Поштовали су његов завет на ћутање и жељу да буде испосник

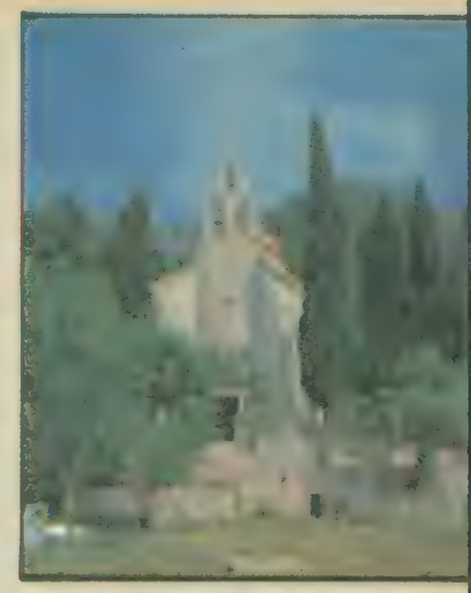

Црква св. Николе

Илустровао: Драган Боснић

Уз поплочану стазу која је завијала од манастира Прасквице, па горе према Дуљеву, изнад самог Светог Стефана, журио је игуман Сава Љубиша. Много пута знао је овуда и хитрије уз брдо склањајући манастирске вредности од похара и пљачкања, најчешће турских. Задихан, већ се приближио калуђеру који, заокупљен неким послом, није ни опазио његов долазак. Благо му је спустио руку на раме.

– Брате Јегоре... брзо са мном у конак. Твоја кћи, твоја Екатерина... ту је!

Лице зарасло у браду почело је да подрхтава. Ретка, седа брада оросила се знојем. Нагло је устао, али није ни коракнуо, срушио се. Ноге су га издале. Али, брзо се придигао и запутио за игуманом према конаку.

У првој собици на спрату поред степеништа, игуман је стао поред лежаја. Очи особе у уском дрвеном кревету, измучене болешћу, заискрише. Јегор је, укипљен, гледао у те ископнеле очи. Плаве, истомајчине, Наталијине... Па, како раније није загледао то лице монаха за кога је чуо да је као и он дошао из Русије?

– Дете моје – заридао је стари Јегор и чврсто обгрлио то крхко тело.

Игуман је полако напустио одају. Знао је да Екатерина нема много времена. Изгубила га је поштујући очев завет на ћутање и заборав, на све што га је и довело овамо.

Част једног племића

Руска престоница Санкт Петерсбург, друга половина 18. века. Млади царски официр Јегор Строганов, потомак чувене породице која је руском двору генерацијама давала високе официре, био је у служби царице Јелисавете Петровне.

Седмогодишњи рат против Пруске и Фридриха II успешно је окончан. Строганов је изашао из њега са две ране и високим чином официра царичине гарде. Могао је да се посвети породици – својој лепој жени Наталији Васиљевној и малолетној кћерки Екатерини.

Срећа није дуго трајала.

Интриге које не заобилазе ниједан двор нису мимоишле ни њега. Приче о тајној љубави лепе Наталије и младог коњичког официра стигле су и до Јегора. Част царског официра и племића Строганова морала је да се одбрани без обзира колико је у овим сплеткама било истине.

Двобој мачевима завршен је трагично по коњичког официра, али и Строганов је доживео трагедију. Наталија Васиљевна, неправедно уплетена у интриге, испила је отров. Очајан, Јегор Строганов оставља петнаестогодишњу Екатерину и једне ноћи напушта Санкт Петерсбург. Нико није знао где је нестао. Црне слутње о његовој судбини није прихватала само његова кћерка.

Путеви брата Јегора

Неколико година касније, путевима само њему знаним, Јегор Строганов појавио се пред манастиром Прасквице удаљеном од Светог Стефана једва пола километра и скривеног у шуми изнад пута. Само, није то више био онај горди царски официр. За игумана Сава Љубишу он је био брат по „славјанству" и вери из братске Русије. Као таквом манастирска врата била су отворена. Хоће да буде испосник и то је за игумана било довољно. Жељу да се од свега огради ћутањем схватили су сви у манастиру. Јегор је почео свој испоснички живот, нимало лак.

Јегорови дани нису протицали само у молитви. Почео је да копа и поплочава пут од Светог Стефана, града на морској хриди, све до манастирског конака. Није желео помоћ. Чинило му се да то може само он, да је пажљивији од других и да неће повредити природу коју су само богови могли да пошаљу Паштровићима. О његовој заклетви на ћутање људи су нагађали, али све је ипак, остало у Јегоровој души. Више се причало о његовој умешности да изабере и поплоча пут, и убрзо су готово до свих манастира у Паштровићима, од Кастеластве (Петровца) до Прасквице, никли путеви испосника Јегора.

Иза седам гора

Прохујале године нису умањиле жељу кћерке јединице племића Строганова, лепе Екатерине, да сазна нешто о судбини свога оца. Из једног манастира недалеко од Кијева добила је глас да је испосник Јегор, у неком манастиру у далекој Црној Гори, вероватно њен отац. Иако су јој говорили да је путовање до Црне Горе напорно и опасно, није одустала од намере да нађе оца. Преобучена у калуђера, кренула је према земљи о чијем је народу чула само најбоље. Била је срећна што је никада није напустила нада да јој је отац жив.

Колико јој је времена требало да осване пред конаком манастира Прасквице, не зна се. Примили су је у манастир као монаха, али оно што је сазнала о испоснику Јегору и његовој заклетви на ћутање тешко јој је пало. И она је морала да се повинује очевој жељи, није смела да говори са њим. Толико година трагања, лаж пред Богом да није женско и жеља да загрли оца, чиниле су јој се узалудним.

Екатарина је живела правим монашким животом. Убрзо се прочула по лепом појању у цркви и у Паштровићима је била на гласу као „лијепи монах још љепшег гласа". Са оцем се ретко сретала, толико је желела само поглед да му ухвати. У манастиру су убрзо схватили да лепи монах има високо образовање, па је Екатарина почела да подучава децу у школи. Можда јој је ово и помогло да полако гуши у себи жељу да прекрши очев завет. Као да се помирила с тим да је довољно што је у његовој близини.

Протекло је неколико година, а онда је Екатерина почела да побољева. Ни блага клима, ни пажња игумана Сава Љубише нису биле од помоћи. На тренутке јој се чунило да би прездравила само да оца загрли, да му каже ко је. Али судбина као да је тај тренутак одлагала до последњег часа.

– Оче игумане, морате ми дати опроштај пред Богом... – Прошаптала је слабим гласом једног јутра. Игумана је потресло оно што је чуо. Схватио је да Екатерина неће дуго и сам је пошао по Јегора.

• • •

Екатерина је умрла у очевом загрљају. Јегор дуго није могао да се одвоји од кћерке. Само је шапутао неку молитву.

Живот племића Јегора Строганова убрзо се угасио. Отац и кћерка почивају у сенци црквице Св. Никола која припада манастиру Прасквице. Два века готово су избрисала натписе на каменим плочама.

Вито Недељковић

ПРВА ШАХОВСКА ПОЧЕТНИЦА У БЕОГРАДУ

Прва шаховска књига угледала је светлост дана у Београду пре нешто више од шездесет година. То је Уџбеник шаха или тачније шаховска почетница, коју је написао први шаховски мајстор из Београда Озрен Недељковић (1903–1984) и првак Београда за године 1925. и 1927.

Било је то време када је шах у Београду узимао корене, па су тешкоће чекале нашег првог шаховског писца онога часа када је завршио рукопис и почео да тражи издавача књиге.

Прво је отишао код Милана Е. Брајера, човека који је волео и играо шах, а по занимању био књижар. Брајер се бавио и издавањем књига, па је млади писац, уверен да ће на првом кораку доживети успех, био дубоко разочаран. Једноставно, био је одбијен. Онда је рукопис понудио чувеном књижару и издавачу Геци Кону, али је и ту одговор био негативан. – Издајем само књиге за које унапред знам да ће имати добру продају! – био је одговор.

Тако је рукопис био осуђен на даље путовање. Сада се нашао код такође познатог књижара Цвијановића, брата адвоката Милана Цвијановића, потпредседника Југословенског шаховског савеза. Ту је одговор био мало утешан: „Немам пара, неким младићима сам штампао збирке

ИЗУМИ ОТКРИЋА ДОСТИГНУЋА

НЕ ДИШИ! СНИМА СЕ!

Амерички геофизичар Ралф Килинг направио је уређај за мерење процента кисеоника у атмосфери који по својој осетљивости далеко превазилази све досад коришћене. Механизам је тако прецизан да се прича како је Килинг помоћу њега израчунао колико је смањена потрошња кисеоника кад су за време једне безбол утакмице навијачи у одсудном тренутку задржали дах!

Скромни научник одбија да коментарише ову сензационалну вест, али да је апарат фанастичан – фантастичан је, тврде његове колеге.

њихових песама, а да скоро ни комад нисам продао. Пропао сам!"

Онда је уследила интервенција нашег познатог књижевника Бранислава Нушића, пријатеља породице Недељковић, посебно Озреновог оца Милана. Са њим је Нушић провео заједно годину дана на студијама у Грацу.

Нушић је волео да посматра шаховске партије, био је познати „шаховски кибицер", о шаху је писао у својим комедијама, па је сада желео да Озрену, сину свог пријатеља још од студентских дана, помогне штампање прве шаховске књиге. Али, ни Нушићева интервенција није уродила плодом.

Обесхрабрен млади писац одложио је своје дело верујући да ће једном доћи време да се оно штампа. А то „једном" било је ускоро.

Једне вечери у Београдском шах клубу, који се налазио у сутерену Академије наука, Озрен Недељковић нашао се за шаховском таблом са Миодрагом Андрићем. Био је то велики љубитељ шаха, родом из Ниша, који је живео у Београду. За време Првог светског рата истакао се на Солунском фронту и понео је високо одликовање – Легију части.

После пријатно проведене вечери за шаховском таблом, када су полазили кући, Андрић је замолио Озрена да му набави уџбеник шаха на нашем језику. Зачудио се кад је сазнао да такве књиге нема. Пошто је већ знао за постојање Озреновог рукописа: „Штета би било да се такво дело налази само у рукопису. Донесите га сутра увече да га видим!"

Идућег дана отворена су врата публицистичкој делатности Озрена Недељковића. Пошто је Андрић прегледао рукопис, климнуо је задовољно главом и позвао Озрена да са рукописом буде наредног дана у 10 часова у кафани „Коларац".

У речено време шаховски партнери су се нашли и са рукописом кренули у „Штампарију Грегорић". Стари Грегорић, Андрићев пријатељ, зачудио се кад је видео рукопис. – Па ово су некакви рачуни! Зар ће се наћи неко да то купује? – био је његов коментар. Споразум је ипак начињен и рукопис је отишао у штампу. На књизи је означено да је штампана 1929. године, мада је то било мало раније.

Све трошкове штампања књиге платио је Андрић. Књига је почела да путује шахистима, новац је полако пристизао аутору. Када би сакупио извесну своту новца, одмах би је однео Миодрагу Андрићу. Све док и последњи динар није вратио добром човеку без чије помоћи књига не би била штампана.

Андрић је, пошто му је дуг враћен, рекао Озрену: – Све што даље добијаш је твоје! Нисам ти помогао да бих нешто зарадио већ да омогућим штампање књиге. Веома се радујем што сам у томе успео!

Из те књиге генерације наших шахиста училе су и научиле да играју шах. Књига је данас библиофилска реткост. Она заслужује репринт издање.

Славко В. Домазет

Илустровао: Иванца Коларић

ОТПАДАК – КОСМИЧКО ГОРИВО

Најновија вест која стиже из САД: NASA намерава да нашу планету бар донекле ослободи опасног радиоактивног елемента плутонијума који се добија као нузпродукт у атомским електранама. Ова космичка агенција намерава да плутонијум искористи као погонску енергију за истраживачке сонде Касини (према Сатурну) и CRAFT (према једној комети), које ће бити лансиране од 1995. до 1996. године. Наравно, под условом да набаве 60 килограма плутонијума колико је потребно, јер америчке нуклеарке, које све чешће прекидају рад, не избацују довољно овог елемента. „Срећом", плутонијума има у изобиљу с ове стране океана, па ће радо бити поклоњен Американцима.

Мисија Касини укључује две сонде, једну за орбиту око Сатурна (горе", а другу око његовог сателита Титана (доле)

ТВ БРОЈИЛО

Претплатници кабловске телевизије у Сједињеним Америчким Државама нису баш превише задовољни. Дешава им се да усред њихове омиљене серије, квиза или шоуа слика нестане, па чак и да читава мрежа не ради неколико дана. Истина, то није пролазило тек тако: у рачуну који на крају месеца стиже од ТВ компанија нису били урачунати дани и сати док систем није радио. Онолико колико то фирма „призна".

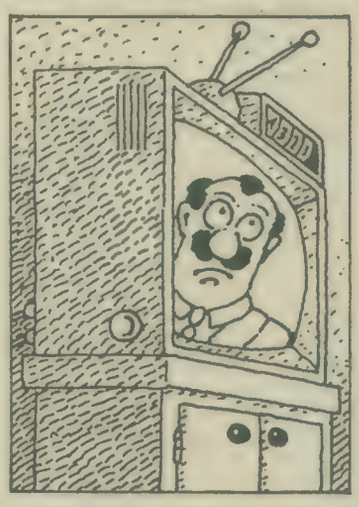

Да би потрошач, међутим, био сасвим сигуран како није на штети, једна калифорнијска компанија почела је да производи мали уређај који прикључен за телевизијски кабл откуцава само оно време док је пренос квалитетан. За све оно време које отпада на сметње и лошу слику претплатник сада може да тражи свој новац натраг.

СПОРТСКА РИБА

Амерички биолог Доналд Харлинг с Мичигенског универзитета успео је да вештачки одгаји стерилизовану чавичу – краљевског лососа, једну од најкрупнијих и најцењенијих риба Тихог океана. Харлинг је то постигао спуштајући икру на неколико минута у топлу воду, што је довело до поремећаја правилног развоја јајашаца, а младунци који би се излегли из њих били су неспособни за размножавање.

Али, чему све то?

Ради се о томе да риба која нема потребу за продужењем врсте (одрасли лосос, иначе, враћа се из океана у слатку воду где се мрести и угине), добија максималну тежину која је доиста краљевска – такав Oncorhynchus tshawytcha нарасте и преко 45 килограма!

В. М.

Илустровао: Љубомир Милојевић – Љубац

ТЕЛЕФОНА ХИТ ПЕСМА

КАРИЈЕРЕ: „Wilson Phillips"

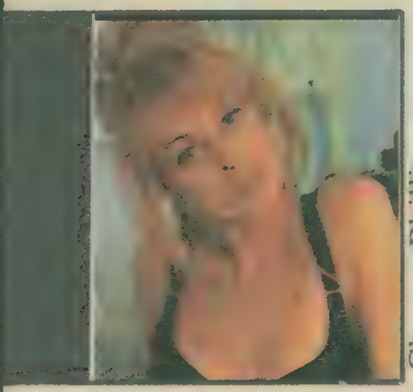

Chynna Phillips:

Carnie Wilson:

Wendy Wilson:

Век рокенрола довољно је дуг тако да је сасвим природно што га настављају деца управо оних музичара који су га започели. То је случај и са три девојке из групе „Wilson Phillips"

Крајем шездесетих година калифорнијску сцену су, поред осталих, врло успешно представљали састави „Beach Boys" и „The Mamas and the Papas". Њихови певљиви хитови величали су чари лета, серфинга и разбрибриге. Ипак, као и већина великих музичких имена, и они су прошли кроз разне кризе, а њихов начин живота несумњиво се одразио и на њихову децу. Управо о томе на својим плочама певају чланице трија „Wilson Phillips". Разлог је очигледан: Карни и Венди Вилсон су кћерке Брајана Вилсона из „Beach Boysa" а Чајна Филипс има такође чувене родитеље, Џона и Мишел Филипс из „Mamas and Papas".

Карни Вилсон (рођена 29. априла 1968) први пут је певала као двогодишња девојчица на албуму „Sunflower", „Beach Boysa", док је њена сестра Венди (рођена 16. октобра 1969) у оквиру групе „Satellites" још 1973. године снимила песму „Take Me Out To The Ballgame" заједно са Чајном Филипс која је рођена 12. фебруара 1968. Наставиле су да се друже и 1986. су, са Ванесом Елиот, кћерком Каса Елиота из „Mamas and Papas", те сестрама Ен и Ненси Вилсон из групе „Heart", снимиле песму „Dogs And Butterfly" са поруком против дроге.

После те песме за њих су се заинтересовали продуценти па су почеле да раде демо снимке. Тада је постало јасно да глас Ванесе Елиот не иде уз остале три, те су наставиле без ње. У јавности су почеле да се појављују током 1990. када су од 40 различитих предлога најзад одлучиле да се зову „Вилсон Филипс" а августа исте године изашао им је деби албум под истим називом. На плочи су им помогли Џо Волш из групе „Eagles", Стив Лукатер из састава „Toto" и Бил Пејн из „Little Feat". Добили су велику рекламну подршку, тако да их је критика дочекала цинично: неталентоване кћерке познатих су, захваљујући презимену, успеле да се угурају у шоу бизнис. Али, стварност је брзо демантовала злобнике. Плоча је продата у осам милиона примерака, а девојке су обишле добар део света промовишући је. Нису много наступале уживо јер су њихови менаџери сматрали да је корисније често појављивање на телевизији, радију, сусрети са новинарима, продавцима плоча...

– У то време заиста сам била избезумљена каже Карни. – Догађало се да обиђемо по пет градова у једном дану. Требало је поздравити се са по 300 људи збијених у једној сали по провинцијским америчким градовима.

Ипак успех није изостао а њихов нови албум „Shadows And Light" поново је добро прошао и то код најмлађе публике. Две песме на плочи су врло личне, девојке су их посветиле својим чувеним очевима са којима већ годинама немају готово ништа.

– Морале смо да се суочимо са стварношћу, више нема потребе да се било шта крије објашњава Венди. – Песма „Flesh And Blood" нас је емотивно испрала. Синоћ сам је слушала у кревету и поново плакала. Са оцем смо живеле до једанаесте године, али и тада смо га ретко виђале. Све три смо среле очеве први пут после осам година паузе, и то на додели Греми награде. Када смо написале песму, помислила сам: шта ће он на то рећи? Препала сам се од помисли како он слуша песму јер му се кроз њу обраћамо. До сада је, колико знам, није чуо, а вероватно ће га растужити. Он осећа велику кривицу.

На новој плочи налази се и песма „All The Way From New York" коју је Чајна Филипс посветила свом оцу.

– Кроз песму се питам да ли ће мој отац бити ту када ми буде потребан. Већ пет година имам његов телефонски број, али њега је врло тешко наћи. Никада није имао времена за мене, ни када сам била клинка. Већ неколико година он уз помоћ лекара покушава да се ослободи лоших навика из младости. Колико ја знам, више не пије, али са тим стварима никад се не зна. Ако он тврди да је тако, ја му верујем.

– Вероватно због лоших искустава наших родитеља, ми живимо врло здраво – наставља Карни. – Једанпут у пет месеци попијем чашу вина или пива, једноставно, не волим да уносим никакав отров у своје тело.

Сећања на детињство су у филму, литератури и, наравно, музици дала нека од најбољих дела често превучених патином носталгије. У случају „Вилсон Филипс" песме везане за детињство

ВОЛИМ ДА ТЕ МРЗИМ

Полудео сам од поплаве илеја
Хиљаду начина за удварање својој љубави
Љубав и мржња, како дивна комбинација
Од ње ми трнци по кичми јуре
Кад год се неки Казанова појави
Моја неодлучност нестаје
Љубав и мржња, како дивна комбинација
Од ње ми трнци по кичми јуре
А љубавна писма која си ми послала
Нису стизала са гаранцијом да ће ме заловољити
Зато сам их вратио пошиљаоцу
Са белешком која каже
Колико волим да те мрзим
Волим да те мрзим
Ти заиста још увек очекујеш да поверујем
Сваком писму које стигне
Жалим те, како срамна ситуација
Од ње ми трнци по кичми јуре
Волим да читам кримѝће
Волим да знам, убица нисам ја
Љубав и мржња, како дивна комбинација
Шаље трнце, од њих дрхтим
Као прут, по кичми јуре

Текст и музика: „Erasure"
Изволе: „Erasure"

любиле су неки други, исповедни облик. Надокнађивање пропуштеног, замена за неостварена осећања и необављене телефонске позиве. Судећи по тиражу плоче, у свету има пуно деце са сличном празнином у срцу. ■

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

– Док сам био у групи „Smiths", много сам пио. У једном тренутку почео сам да се чудим зашто је све у дупликату. Зашто „Smiths" имају осам чланова?

Џони Мар („Electronic")

16 „ЛАНКАСТЕРА" ЗА ВЕЛИКИ ПОДВИГ

Преко расцепљених бетонских блокова две џиновске бране покуљало је око пет стотина педесет милиона кубних метара воде и сручило се у долину Рура, Везера и Фулде. Личило је на катаклизму

Шпијунски рат цедуљицама

Био је то најтежи и најсложенији задатак у историји ратног ваздухопловства.

Догађај се збио пред свитање 18. маја 1943. године. Дванаест од шеснаест четворомоторних бомбардера „ланкастер", колико их је претходне вечери у 21 час узлетело са аеродрома код Скемптона у Енглеској, успело је да доспе до две немачке џиновске бране – Едердам на реци Едеру и Емердам на реци Руру. Сваки авион носио је по једну, за ову прилику посебно направљену, бомбу, округлу као лопта и тешку четири тоне.

У акцију је кренуло 135 добровољаца, чланова посада. Предводио их је пуковник Гај Гибсон.

Да их на толико дугом путу непријатељ не би приметио Гибсонови момци морали су да изведу подвиг: до брана у средишту немачке ратне индустрије летели су на свега двадесетак метара од мора и копна. Подизали би се колико да „прескоче" препреке – брда и насеља. Још теже је било да на истој висини клизе изнад река Едера и Рура укљештених између планина, прећу циљу из само једног правца без могућности маневрисања, испусте бомбе и да брзо издигну гломазне летелице како не би ударили у брану!

Стручњаци су сумњали у исход целе операције јер им се чинила готово невероватном. Пуковник Гибсон и његови добровољци одлучили су да обаве „посао". Недељама су увежбавали све детаље. За базу су изабрали аеродром код Скемптона. Ту су имали све што им је било потребно. Није им недостајала ни кантина-бар смештена у великој бетонској просторији, налик бункеру.

Гибсонови добровољци успели су да обаве задатак. Платили су високу цену: из Немачке се вратило само шест бомбардера.

Немце као да је задесила катаклизма. Преко расцепљених бетонских блокова обеју брана виших од десетоспратнице покуљало је око пет стотина педесет милиона кубних метара воде у долину Рура, Везера и Фулде. Стравична бујица разносила је све пред собом – села, градове, фабрике...

Био је то један од најтежих удараца за Немачку у Другом светском рату. Догађај је неколико пута филмован а до појединости описан у мемоарима пуковника Гибсона. Мало се, међутим, зна да ова операција не би успела да енглеска обавештајна служба није надмудрила немачку. Једноставно, немачки ловци би просто изрешетали Гибсонове „ланкастере" још над Холандијом да енглески обавештајци нису добро изрежираном игром усмерили пажњу Вермахта у погрешном правцу. У ствари, била је то операција у операцији а започела је у кантини у ваздухопловној бази код Скемптона.

Одабрани смо!

Иако је био дежмекаст, Сесилова хитрина је одушевљавала све у кантини-бункеру.

Илустровао: Бранислав Јовановић

Провлачио се као видра између столова и још брже брисао пулт великог шанка у облику потковице. За разлику од њега, помоћни радник Џаспер вукао се као црево носећи гајбе пића. Сесилу је често прискакала у помоћ вереница Меџ, иначе собарица у официрским баракама.

Особље кантине и собарице биле су једина грађанска лица у бази, а гости кантине искључиво летачи, стрелци, механичари... Цивили су се запослили по препоруци пошто су претходно проверени. Нису зажалили, бар они у кантини јер су стално добијали бакшиш. Бар-бункер почињао би да се пуни већ у предвечерје. У вечерњим сатима није игла имала где да падне. Гости се нису уступчавали да после пете наруче и шесту па и седму туру пића. А припитом човеку лако се развеже језик.

Почетком марта 1943. Сесил је приметио у кантини нова лица и уочио свакодневно вежбање бомбардера у ниском бришућем лету. Понекад му се чинило да ће тешки авиони сваког часа трбухом додирнути тло. Једне вечери чуо је младог поручника са два висока одликовања како полупијан објашњава другу за шанком.

– Овога пута нас је мало, али одабрани смо!

Сесил је успорио са брисањем пулта да би чуо остатак разговора, али се иза поручникових леђа већ нашао шеф обавештајне службе у бази мајор Боб Далтон који је просто подигао момка са барске столице.

– Идемо на ваздух! – кратко је рекао и криомице погледао Сесила.

Шармантна Меџ разносила је пиће уз љупки осмех. И она је чула одломак разговора за једним столом.

– Нека је бомба као кућа, али онолику масу бетона не можемо да разоримо! – тврдио је капетан Хјуб.

Овога пута њега је прекинуо пуковник Гибсон. Испратио је погледом Меџ која се у ходу изазовно окренула.

Мисија господина Сноудона

Кантина је затварана око једанаест. Сви су поштовали одлуку команде. Уосталом, сутра је свитао нови, напоран и ратни дан. Сесил и Меџ су пожурили на спавање. Становали су у соби са купатилом у бази, али су по жељи могли да одлазе у Скемптон где су држали стан. Исто тако и Џаспер, помоћни радник у кантини. Ове ноћи, међутим, он није хтео да остане у бараци већ је својим колима отишао у град и ухватио воз за Лондон.

Поноћ је давно одмакла када је Џаспер у Лондону закуцао на врата стана у сивој двоспратници, једној од оних типских зграда у којима живи средњи слој Енглеза. На вратима је писало – Морис Сноудон. Околина је господина поштовала и као седу главу и као пензионисаног инвалида британских колонијалних трупа.

Сноудон је заиста имао господско држање, али није био то за шта се издавао. Његово право име гласило је Теодор фон Пренцлау и представљао је дванаесто колено чувене пруске официрске породице. Шпијунажом се бавио већ двадесетак година а у Лондону је последњих седам живео са фалсификованим документима. Предводио је групу немачких шпијуна којој су припадали и троје запослених у бази код Скемптона: Сесил, Меџ и Џаспер. Тројка из базе убачена је из Немачке, наравно под лажним именом, баш као што је било и лажно вереништво Сесила и Меџ.

– Није добро – започео је Џаспер – мајор Боб Далтон сумња у Сесила! Пре неколико дана Сесил је плакао и жалио се Меџ како га живци издају!

– То ћемо лако да решимо! – мирно је узвратио Пренцлау. – Чим се вратиш у базу потуци се са Сесилом, нека буде да си се заљубио у његову вереницу. Џентлмени Енглези одмах ће најурити с посла њих двоје а тебе задржати као недужно нападнутог! Постараћу се да Сесила и Меџ одмах вратим у Немачку!

Прешло се на разматрање података које је „тројка" из кантине прикупила у бази.

Према ономе што је Џаспер изнео, за старог лисца Пренцлауа није више било сумње да Енглези припремају велико бомбардовање. Шеснаест „ланкастера" на свакодневној вежби не могу се употребити за изручивање бомби по систему тепиха. Осим што их је мали број, градови се не бомбардују у ниском бришућем лету. Било је очигледно да је циљ једна од три тачке: Хитлеров главни штаб, борбени брод грдосија „Тирпиц" или бране у Рурској области. Разлог оваквом закључку био је тај што су сва тир објекта била у тесној вези са огромном количином бетона која је помињана у бази.

Хитлеров главни штаб, цео изливен од дебелог слоја бетона, Пренцлау је одмах одбацио као мету из простог разлога што се налазио укопан под земљом. До брана на Руру и Едеру немогуће је доспети јер се налазе у срцу Немачке, поседују сјајну противваздушну одбрану а ту је и рој ловачких авиона који би искасапио противника. Остаје само моћна бетонска заштита око брода „Тирпиц". У закључак се уклапала и чињеница да је Меџ дошла до скице одбрамбеног система „Тирпица". Прибавила ју је ништа мање него код мајора Далтона!

Захваљујући собарици

Пренцлау се насмејао при помисли на стручно лице које је састављало скицу. Каква омашка! Стручњак је у скици назначио „блокови од по 1.000 тона" а бетонски кесони око „Тирпица" тешки су по 100 тона!

– Пребацио се човек за једну нулу па се сад Енглези муче како да разоре блокове од по хиљаду тона! – рекао је и понудио Џаспера чајем. – Ово је влеики успех наше лепе Меџ али је испољила и почетничку неопрезност!

Наиме, једног поподнева док је Меџ средњивала Далтонову собу, мајор јој се пожалио како је дочекао старост без породице и како је одлучио да се те вечери у граду проведе са својом првом љубави из младости. Обукао је цивилно одело и просто одју-

рио остављајући официрску униформу пребачену преко столице. За Меџ је то била прилика да мало прњушка по џеповима мајора Далтона. У унутрашњем џепу горњег дела униформе нашла је скицу „Тирпицове" базе. Уместо да је сними минијатурним фото-апаратом, она ју је узела. Сутрадан Далтон је дочекао блед као крпа и с питањем да ли је четкала његова одела. Одговорила је одречно и бризнула у плач правдајући се да је скромна радница која тешко зарађује кору хлеба. Далтон је одмахнуо руком и наставио да претражује стан. Меџ је похитала до канте за смеће и у њу ставила скицу. Вративши се у мајоров стан поменула је како је неке папире бацила у ђубре у уверењу да соба треба да буде уредна. Далтон је пожурио до сметларника и у канти пронашао скицу. Вратио се у стан и од среће пољубио Меџ.

Скица је верно одражавала систем заштите брода „Тирпиц" који је био понос немачке ратне морнарице. Био је усидрен у Емдену. Штитили су га дебели бетонски кесонски блокови који су чак надвисивали командни мост. Из ваздуха му се није могло прићи од шуме противавионских топова.

Напад на „Тирпиц" било је самоубиство. Џаспер се задовољан вратио у базу код Скемптона и колико следећег дана изазвао инцидент са Сесилом. Енглези су отпустили са посла Сесила и Меџ. Теодор фон Пренцлау сада је могао да пошаље шифровану поруку врховном штабу Вермахта о могућем нападу на заштитни систем „Тирпица".

Енглеска обавештајна служба је то и чекала. Пренцлауа је намерно заобишла, а његову групу провалила. Џаспер, у ствари официр Гестапоа Ханс Гизел, успео је да умакне у Немачку. Претходно је ућуткао Сесила и Меџ, хладнокрвно их је убио. Изненадио их је у једном тајном стану у Лондону.

* * *

После бомбардовања брана у Рурској области, мајор Далтон је причао у уском кругу пријатеља:

– Тројку из кантине смо од првог дана држали на оку, а моја животна грешка, заборављање скице базе „Тирпица" у џепу због журбе да се сретнем са девојком из младости, због које сам до данас остао нежења, довела је до највећег немачког пораза у овом рату! Морате признати да сам то добро одглумио! Иначе, породица ми је хвала богу добро, живи у Лондону.

М. Тодоровић

44 ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК 4. 9. 1992.

БУДИЛНИК КАО ВАГА

Има људи који су опседнути својом тежином. Баш на те „килограм-манијаке" мислила је израелска фирма „Мепро Епилеџи" из Хагошрима. Недавно је на тржиште избацила будилник који може да служи и као вага. Тежак је 350 грама, по дијагонали дугачак 11 центиметара и ради на батерије. Када се расклопи, претвара се у мини вагу.

Да би човек измерио своју тежину, врховима прстију (једне ноге) стане на вагу и, придржавајући се да не падне, у року од једне секунде сазна колико је тежак. Килограми се показују на дисплеју. Мини вага прави грешке плус-минус пола килограма. Кад је мерење завршено, вага се поново склопи, притисне се дугме и ова згодна справица наставља да показује време. Цена на тржишту је 60 долара.

САТАНСКИ ИМЕНИК

Око новог телефонског именика који се недавно појавио у Шведској дигла се велика прашина. На његовим корицама одштампана је репродукција слике Ларса Андерсона „Фаун са женом". Фаун, митски краљ Литије, представљен је као сатир, шумски демон из хеленске митологије са малим роговима, репом и козјим ногама. Противници су подељени у две групе. Једни протестују због голе жене која, тврде они, угрожава морал, а друга група, коју предводе црквене власти, у Фауну препознаје ђавола. До сада је 7500 људи дигло глас против те телефонске голотиње, односно – сатанизма.

У Шведском ПТТ-у нашли су решење, како да ублаже протесте. Телефонски именик неће поново штампати. Свим особама које не могу да поднесу ту скаредну слику шаљу комад самолепљивог тапета. Нек' свако залепи папир на репродукцију и нацрта оно што му највише одговара.

ГОСТИ ИЛИ ЗАТВОРЕНИЦИ?

Изгледа да се у туризам уводи нова мода: претварање затвора у луксузне хотеле. Тако је група пословних људи из Лондона закупила јужноафричко острво Робен у жељи да на њему направи рај за туристе дубоког џепа.

На острву Робен постоји затвор који се састоји од неколико камених зграда и високе ограде са жицом. Ту су затварани најпре лепрозни, касније лопови и тешки душевни болесници. Затвор је најпознатији по томе што је у њему годинама „становао" Нелсон Мендела, легендарни вођа јужноафричких Црнаца.

Тешко да би сам затвор могао да се претвори у туристички рај. На злогласном острву постоји и замак Колдиц у коме су Немци у Другом светском рату држали своје тадашње непријатеље. Лондонски бизнисмени намеравају да баш од тог замка направе хотел де лукс категорије.

Не мисле сви да је Робен право место за одмор. Међу противницима идеје је и пуковник Питер Стори-Пју који је чак 17 пута без успеха покушао да побегне из Колдица. Ко би уопште желео (и платио) да дође на тако мрачно место?

Илустровао: Ивица Кољанин

ДВАНАЕСТ ЗА ЈЕДНОГ

/ПОНУДА ИСТИЧЕ/

Уређује
др Зоран Живковић

Лиз Хафорд

То је био наркотик: спетљао се с подземљем. Идеја га је уједно застрашила и одушевила. Али, зашто би му дали дрогу за дванаест цигарета?

Стара радња на улици Лескорт имала је натпис на излогу: ДВАНАЕСТ ЗА ЈЕДАН. Био је упадљив пошто га је Велби Ваниг приметио. Истина, Велби је пролазио поред радње свакога дана, али, личило је на њега да у животу пропусти неке ствари. Кретао се погнуте главе, повијених рамена, капута стегнутог око врата. Бацао је само оклевајуће погледе на свет око себе.

Шта може неко да купи нечега дванаест за један долар, уосталом?

Радња је била гадна и мрачна. Мада је поред ње пролазио сваког радног дана, већ дванаест година, ниједног момента није помишљао да уђе. Није сигуран да би желео било чега дванаест за долар.

ОДЛУКА

Био је петак када је Велби Ваниг најзад одлучио да уђе у радњу.

Дванаест за долар. Гурнуо је и отворио врата. Голи дашчани под је шкрипао под његовом тежином док су се врата затварала за њим. Стајао је непомично, за тренутак, дозвољавајући очима да се навикну на таму. Чим му се поглед привикао, био је поражен: радња је била још гора него што је замишљао.

У дну су биле полице са бакалуком и фрижидер. Чега год да је било дванаест за долар Велби је био сигуран да није заинтересован. Окренуо се да изађе, када га глас позва:

– Могу ли вам помоћи?

Велби није био припремљен за тамну, раскошну жену која је стала испред њега.

– Не, хвала – рече. – Само разгледам.

– Изгледа као да избегавате разгледање – рече смешећи се.

– Ох – рече он нервозно, стежући још више капут око врата. – У ствари, дошао сам да се распитам о натпису „Дванаест за долар".

– Дванаест за једно – исправила га је жена. Окренула се и отишла у задњи део радње.

Велби је чекао моменат или два. Очекивао је да се жена врати са било чим што је дванаест за један. Жена није дошла. Он погледа назад у радњу и виде је како седи за касом. Читала је и очигледно није имала намеру да се врати. Могао је тада да оде из радње, али није. Уместо тога посеже за шпилом карата. Вратио се до касе и ставио шпил на тезгу.

Жена му се окренула. – Је ли то све?

Велби прочисти грло. – Натпис – ДВАНАЕСТ ЗА ЈЕДАН?

– Ох, да – рече она. – То је посебно за наше омиљене купце.

– Ох, тако – рече он. – Посебно за ваше сталне купце, а?

– Ја сам рекла омиљене, не сталне – одговори она.

– Тако – рече Велби. – Али, дванаест за један.

– Просто – рече жена. – Ви нама дате дванаест комада нечега, а ми вама један.

– Чега? – рече Велби.

– Дванаест за један – рече жена.

– Па то је одвратно – рече Велби са гађењем. – Неко би требало да вас преобрати у поштену пословну фирму.

Жена се врати својој столици и књизи. Не подижући поглед, пружи Велбију комадић папира.

– Ово је број поштеније пословне фирме – рече она.

– Ух – рече Велби осећајући се све више непријатно. – Чекајте мало, је ли то нека шала?

Жена га погледа и споро се осмехну.

– Видите ово – рече он, вадећи кутију цигарета из џепа и бројећи дванаест комада. – Овде је дванаест цигарета. Дванаест за један.

Жена посегну у свој ниски деколте и извуче цигарету.

– Дванаест за једну – рече.

– Дванаест за један – понови жена док су се врата затварала за њим.

Какво искуство, Велби је размишљао док је излазио из радње. Погледао је цигарету у руци. Шта то може бити – ДВАНАЕСТ ЗА ЈЕДНУ?

Ухватио је аутобус испред парка и одмарао се у возњи према стану. Када се опустио на седишту аутобуса, прегледао је цигарету. Мисао га је заокупила. Дрога. Читао је о тим стварима са дрогом. Сигурно је било то. Завуче је назад у џеп. Ако је у праву, није било мудро да је прегледа у аутобусу. Требало би да чека док дође у стан.

Илустровао: Добросав БОБ Живковић

СИГУРНО: ДРОГА!

Велби је лагано прегледао цигарету. Није било ознаке произвођача, али дуван и папир су били уобичајени. Постојао је само један начин да се то провери. Већ је био закључао врата и навукао резу. Узео је цигарету и пакло шибица и однео кроз спаваћу собу.

Сео је на затворену шољу у купатилу и гурнуо врата. Онда их је закључао.

Уздрхталим рукама је запалио цигарету. Имао је тешкоћа: плашио се да удахне. Када је запалио, приморао је себе да снажно удахне. Било је дивно. Добро одређени, али, благи укус, предивна арома. Повуче још једном. Био је врло опуштен. Соба је постала пастелна; његов поглед се покренуо у ковитлац. Брзо је угасио цигарету.

То је био наркотик: спетљао се с подземљем. Идеја га је уједно застрашила и одушевила. Али, зашто би му дали дрогу за дванаест цигарета? Постало му је јасно у тренутку. Хтели су да направе од њега зависника. Касније би тражили неумерене цене за одржање стечене навике. Погледао је у цигарету; надао се да није себи наудио. Чекао је да види да ли ће бити у стању да одоли цигарети. Нити је осећао потребу да је упали, нити је хтео да се одвоји од ње. Мислио је на тамну жену.

У понедељак, ујутру, Велби са жаљењем прође поред радње.

Дан је био мучан. Када сат коначно показа 4:00, Велби је истрчао из канцеларије. Стигао је до радње и ушао дрско у њу. Жена је седела на столици поред касе.

Велби је дубоко уздахнуо и кренуо према њој.

– Знам у чему је ваша игра – открио је надмоћно.

Жена погледа навише. Црни слап косе паде назад и отвори лице. Показа се њен хладни, зловољни осмех.

– Онда сте ви први - рече. Сави се назад да чита.

Велби извуче цигарету, пажљиво замотану у белу марамицу.

– Знам шта је ово. Знам шта чините овде – рече.

– Још једно питање на које никада нисам била у стању да себи одговорим – одговори жена. Овога пута није чак ни подигла поглед.

– Морам да пријавим полицији – рече Велби нервозно. –Можда ће бити и награде.

Девојка му пружи комадић папира. – Ово је број – рече.

Велби је стајао са папирићем у рукама пребацујући тежину с једне ноге на другу.

– Ово је наркотик – рече размотавајући цигарету и машући њоме пред њеним очима. – Не могу да пропустим да ово пријавим одговарајућим властима.

– Дозволите да вас поштедим невоља, господине – рече она. – Састав неће реаговати ни на шта.

– То није наркотик? – запита.

– Допало вам се, а? – рече она.

– Није важно да ли јесте или није. У сваком случају – рече он – ако није забрањена задржаћу је.

Одлучно је вратио цигарету у јакну. Жена га је још увек гледала.

– Па – рече – док сам још овде, шта имате данас?

– Шта ви имате? – запита она. Имала је узнемирујући начин постављања питања.

– Шта ја имам? – питао је самога себе превртећи џепове.

– Дванаест за један, а? – Ситниш. Завукао је руке у џепове и извукао дванаест пенија.

– Дванаест за један – насмеја се жена.

Овога пута она посегну у џипелу и извуче пени. Смести га у његову руку и врати се свом читању.

– О, видим – рече Велби. – Добијам по једно од било чега што ти дам.

– Тако изгледа.

– Је ли добра? – запита Велби мислећи на књигу.

– Немам времена да сазнам – рече она.

Велби се окрену и крену према вратима.

– Дванаест за један – викну глас из радње. Он климну главом и отвори врата.

Па, шта имамо овде, мислио је Велби, окрећући пени у руци. Могао је тајно размишљати о томе да је и ово наркотик. Обрисао га је о капут и покушао да га савије рукама. Можда је то нови пени, размишљао је. Али, није био. 1955.

БОГАТСТВО ЈЕ НА ДОХВАТУ!

Велби је преспавао следеће јутро. Протрчао је кроз јутарње обавезе да би ухватио аутобус. Тек тада је поново узео пени.

За време ручка погледао је где је најближа мењачница и отишао таксијем на ту адресу. Човек је погледао новчић са увеличавајућим стаклом и понудио му сто долара. Велби је одбио понуду. Пожелео је да није пушио цигарету.

Одмах после посла пожурио је до радње. Врата су била закључана.

Те ноћи је седео у стану, смишљајући следећи корак. Могао је, наравно, да настави и узима новчиће. То би дивно увећало његове приходе. Али, Велби је желео да максимално искористи прилику. Размишљао је о томе да преда јефтине апстрактне слике и добије Пикаса.

Следећег дана је рано ухватио аутобус, али, радња још није била отворена. Целог јутра је седео за столом у канцеларији, схватајући са гађењем како је одвратан посао радио. За време ручка поново је покушао у радњи, али, без успеха. Први пут се направи болестан и оде из канцеларије у пола три. Седео је на степеницама испред радње до седам. Нико није дошао. Када је устао да ухвати последњи аутобус, приметио је да нема натписа.

Једног пролећног поподнева изашао је из канцеларије. Радња у улици Лескорт изгледала је другачије. За тренутак Велби није могао да открије зашто. Тада му срце поскочи у грло: појавио се натпис. Дрхтећи, гурну и отвори врата. Напрегао је очи да би видео мрачну унутрашњост. Било је исто као и пре. У дну је седела жена на столици. Велби крену према њој. Када га је угледала, насмејала се, устала и нестала кроз задња врата. Велби се саплете о једног другог човека. Велби га гурну у страну.

– Дванаест за један – позвао је Велби радосно. –Дванаест за један.

Жена није одговорила. Када је стигао до врата, покуша, али она су чврсто држала. Закуца, али, није било одговора.

Велбију је одједном постало неугодно. Окренуо се и погледао је по радњи. Очи су му се свикле на несигурну светлост. Било је једанаест људи и он.

Тешко прогута и задиже капут око врата. Кренуо је дугим, чврстим корацима према излазним вратима. Снажно их је гурнуо, али, врата су чврсто држала. Велби намести раме на врата и гурну свом тежином. Она не попустише. Тада је приметио излог: натпис је нестао.

Отишао је до излога. Гледајући кроз натписе виде неке пролазнике. Ударао је у стакло да привуче њихову пажњу. Нису га приметили. Очима на стаклу, угледа младу жену како стоји на плочнику.

Врисну што је могао јаче, ударајући песницама о стакло. Коначно га је угледала. Она приђе излогу.

– Зовите полицију – преклињао је. - ЗАКЉУЧАНИ СМО.

Тада је препознао: била је то жена из радње. Она притисну руку на усне и онда њоме додирну стакло.

У том тренутку лимузина са шофером пристаде уз плочник. Младић који је истрчао из ње био је невероватно леп. У левој руци је држао акт-ташну и букет ружа.

– Ту си, љубави – рече дубоким гласом. Узео је жену за руку и одвео је смејући се према колима.

Дванаест за једног!

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

Приликом решавања сами уписујете црна поља. Број у загради показује колико их има у поједином реду.

ВОДОРАВНО: 1. Сировина из целулозе за израду вештачих тканина – Највеће од Маријанских острва (1), **2.** Напасање стоке – Град у Босни на Сави (1), **3.** Ткач – Гробар (1), **4.** Епрлета – Ознака за електрон (1), **5.** Филмски (Спилбергов) ванземаљац – Коњаник са копљем, уланер (1), **6.** Журити – Ознака за енергију (1), **7.** Симбол јода – Продукт имитације (1), **8.** Китов „зуб" – Главни град Грчке (1), **9.** Зауставити се – Динар (скр.) (1), **10.** Младунче краве – Тропски папагаји (1), **11.** Особа која пројектује филм (0), **12.** Област на југу Африке (0).

УСПРАВНО: 1. Америчка популарна певачица са слике (0), **2.** Тражити – Име српског војводе Степановића (1), **3.** Сврстати у парове – Драги камен (1), **4.** Уска улица у Далмацији – Непрофесионалци (1), **5.** Помутити свест – Почетна слова азбуке (1), **6.** Зарасти (рана и сл.) – Коњ у народној песми (1), **7.** Ознака за ампер – Симбол натријума – Руски облик имена Андрија (3), **8.** Смеђокоса жена – Ужичанин (2), **9.** Град у Аустрији (0), **10.** Планина у Истри (0), **11.** Лука у Израелу (1), **12.** Већа водена површина (0).

●	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

ЧИК ПОГОДИ

Покушајте да за само један минут погодите колико има коцкица на слици.

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

ШТА ЈЕ ГУШТЕР ШТА ЈЕ ДРОГА

У кућу Џоан Грегори из Сант Палм Бича на Флориди пре седам месеци дошла су двојица непознатих људи. Пошто се Џоан бави спиритуализмом и рекламира своје услуге по новинама, кућа је увек била пуна незнанаца. Зато Џоан није могла ни да сања да су та двојица полицајци у цивилу. У кућу су дошли због Кика, њене мале игуане или, боље рећи, због биљака у саксијама чијим се лишћем овај гуштер хранио.

– Заиста нисам имала појма да је у саксијама марихуана. Човек који ми је поклонио Кика дао ми је и те биљке и рекао да се гуштер само тиме храни.

Полицајци су наредног дана поново дошли с налогом за претрес, ухапсили Џоан Грегори а марихуану однели и уништили. За Кика је наступила права драма. Одбијао је било коју другу храну. Тајра, Џоанина кћерка, безуспешно му је давала све што су јој саветовали „зналци". Ништа није вредело. Кико се мучио и угинуо после девет дана.

Џоан је пуштена из затвора с дозволом да се брани на слободи. Недавно је донета пресуда. Џоан Грегори није крива. Дрога је откривена илегалним начином.

Шта сад то вреди кад Кика више нема међу живима.

ПТИЧИЦА

Пред њујоршким судом води се неуобичајен спор. Џенет Мајк, жена која је две године одлежала у затвору због учествовања у пљачки банке, тражи да јој се врати папагај по имену Роби. А Роби се налази, да ствар буде замршенија, у полицијској станици у којој раде два полицајца која су Џенет и ухапсила.

Полицајци неће тек тако дати свог љубимца. На све начине настоје Џенети да оспоре право на Робија. Тврде да га је купила од украдених пара, наводе и све трошкове птичице. У ствари, њихов једини прави мотив је бескрајна привржености према том враголастом папагају. Признају да више не могу ни да замисле полицијску станицу без Робија који их свакодневно увеселава. Једва чека неког незнанца да покаже свој репертоар. Када угледа неко кога до тада није видео, Роби почиње да лаје на сав глас или мјауче, а кад схвати да је у центру пажње, продере се из свег гласа „Пустите ме напоље!" (пошто те речи, наравно, изговара на енглеском, лако му је да имитира људски глас и викне „Лет ми аут!").

Џенет Мајк такође не одустаје. Ангажовала је чак и адвоката који тужбу заснива на чињеници да је Џенет тек изашла из затвора, да нема никог блиског и да папагај може да јој помогне у лакшем навикавању на свет из кога је избивала 24 месеца.

Спор је у току.

ВЕЛИКО СПАВАЊЕ

Северноамерички мрмот или свизац (Marmota marmota) проведе током године чак осам до десет месеци у спавању. Сва његова активност одвија се током кратког лета. Његови механизми за хибернацију (зимски сан) типични су за већину животиња које падају у ту врсту сна. Како дани постају краћи, мрмот једе више него обично, а та додатна храна претвара се у масноћу, посебно у једну висококалоричну резерву коју биолози називају „смеђим салом".

Кад се та масноћа нагомила до опасне количине – отприлике једна седмина мрмотове телесне тежине – животиња се повлачи у јазбину и постаје обамрла. Њена телесна темепратура смањује се истовремено са опадањем температуре околине, све до неколико степени изнад тачке смрзавања. Температура мозга, међутим, остаје иста, а температурни сензори и даље раде. Уколико запрети опасност од смрзавања, један део смеђег сала може да се искористи за нагло подизање температуре. А кад наступи пролеће, резерве смеђег сала враћају телесну температуру на уобичајену висину.

ЖАБЕ ВЕЛИКЕ МАЛЕ

Највећа жаба на свету је жаба голијат (Rana goliath). Може да буде тешка до 3,2 килограма, а њена укупна дужина износи 91,5 центиметара. Али, само једна трећина те дужине отпада на главу и труп, а остатак, 61 центиметар, на изразито дугачке стражње ноге. Упркос величини, батаци ове жабе нису радо виђени на гурманској трпези.

Најкраћи водоземац и најмања жаба је Sminthillus limbatus са Кубе. Потпуно одрасла, дугачка је свега 1,3 центиметара. Иако је толико мајушна, не леже одједном мноштво малих јаја као друге жабе, него једно по једно, релативно крупно јаје.

Уместо да док расте, постаје већа, „парадоксална жаба" (Pseudis paradoxa) се смањује. Живи у тропским пределима Јужне Америке и њени пуноглавци израсту до дужине од 25 центиметара.

Али, кад пуноглавац почне да се претвара у жабу, долази до упадљивог смањивања. Као и код других жаба, реп полако нестаје, а кад се и то заврши, одрасли примерак никада није дужи од 7,5 центиметара.

Илустровала: Драгана Јовић

НАЛЕПНИЦЕ ИСЕЦИТЕ ПО ЦРТИЦАМА, ИСПИШИТЕ СВОЈЕ ИМЕ, РАЗРЕД И ПРЕДМЕТ И НАЛЕПИТЕ НА СВЕСКЕ

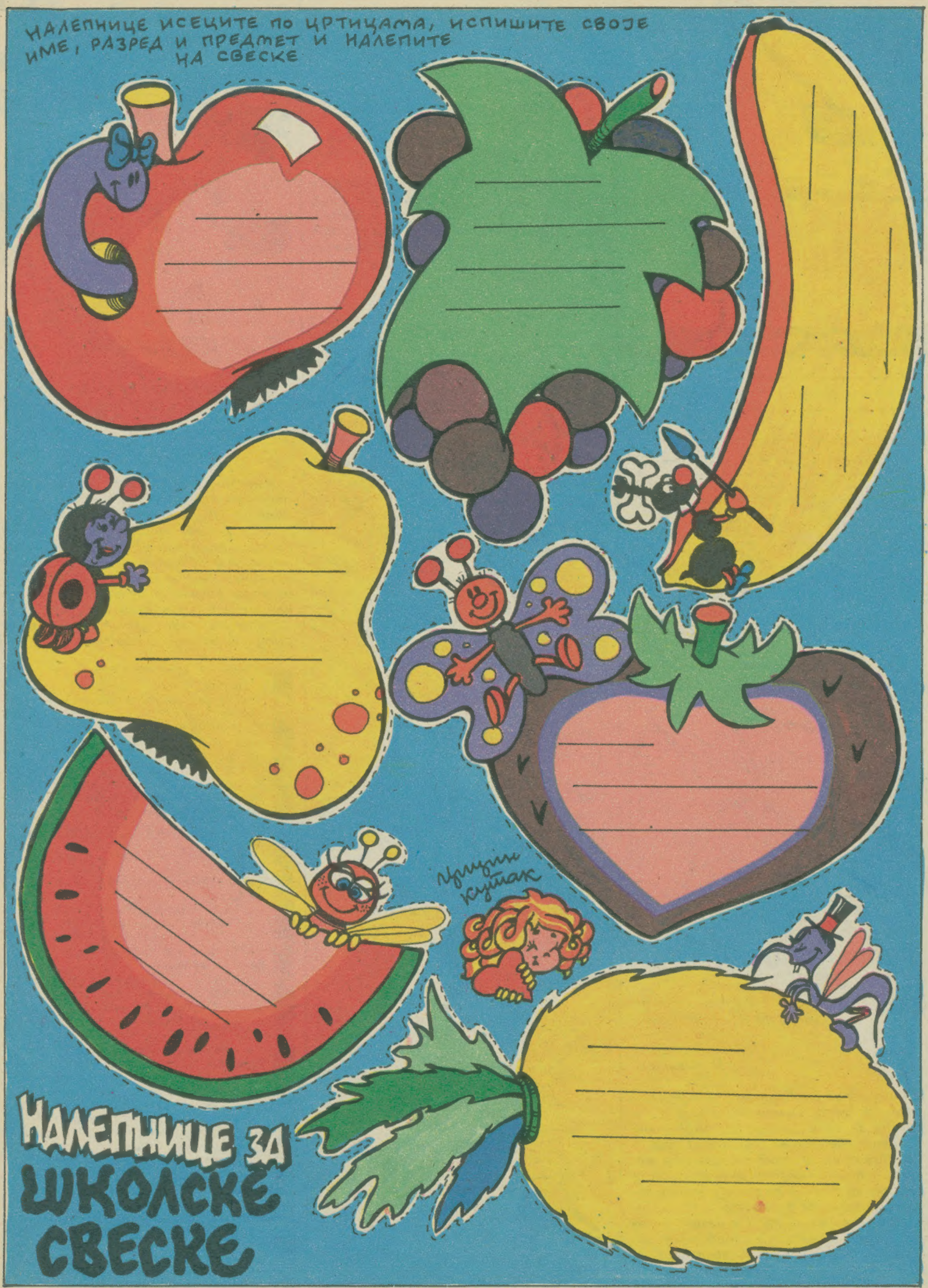

НАЛЕПНИЦЕ ЗА ШКОЛСКЕ СВЕСКЕ

Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Милојевић – Љубац

Паника

Хтео бих да знам откуд потиче толико употребљавана реч паника. Моја другарица каже да је пољског порекла.

МИЛИЦА Ј.
Љиг

Ова реч долази од имена грчког бога Пана који је имао козје рогове и копита, а свирао је неку врсту фрулице. Свирајући, трчао је преко пропланка и долина, а његова изненадна појава изазивала је страх који су људи назвали – паника.

Хипноза за животиње

Опклада је у питању, па нам помози. Да ли животиње могу да се хипнотишу?

ЈОЛЕ И ДАРКО
Куманово

Неке развијеније врсте – могу. То потврђују и експерименти совјетског дресера Дурова који је успео да хипнотише псе.

Клисура свих мушкараца

Занима ме где се налази „Клисура свих мушкараца" и због чега се тако зове?

СЕНА
Ужиње

Најстарији парламент на свету, исланд-ски Алтинг, одржао је своју прву седницу 930. године. Место састанка није било у некој згради, већ под ведрим небом. Један сељак пронашао је ово место, око 50 километара удаљено од данашњег Рејкјавика. То је била клисура у пространом пољу лаве дугачка пет километара. „Клисуром свих мушкараца" названа је зато што су у њу могли да стану сви мушкарци ове земље.

Старогрчка стенографија

Колико има истине у томе да се и у старој Грчкој знало за брзо писање.

НЕВЕНКА
Н. Кнежевац

Римски роб слободњак Тирон је још у античкој Грчкој изумео знаке које је користио за брзо писање и помоћу њих бележио Сократове говоре. Мада о Сократу највише знамо захваљујући његовом ученику Платону, и Тирон нам је оставио драгоцене податке о учењу познатог хеленског филозофа.

„Тиронове ноте", како је назвао писање Тирона и његових следбеника, задржале су се све до 12. века када су Брајт, Вилис и Тејлор усавршили такозвану геометријску стенографију узимајући за азбуку делове круга и праве.

Дана 3. 7. 1992. године у „Политикином Забавнику" на страни пет и шест у чланку „Бица са највише улога" новинар Милорад Љубисављевић објавио је низ неистина о мом оцу Јовану Родићу и његовој породици.

А прича изгледа овако:

Београдски посластичар (бозаџија) Браца Петковић о произвођачу сода-воде Јовану Родићу (содаџија).

БОЗАЏИЈА О СОДАЏИЈИ

– Становао је и радио у Средачкој улици.

– Становао је и радио у Нишкој улици бр. 10.

– Имао је кобилу „Мицу".

– Имао је коња „Рашу".

– ...У свакој кафани попије по ракију.

– Обилазио је 20-30 кафана дневно – било би му много

– ...Па уморни и уснули кочијаш дрема а кобила „Мица" вуче шпедитер од кафане до кафане, келнери сами узимају соду и уснулом кочијашу трпају паре у џеп.

– Све кафане у граду су тада биле друштвене, сода-вода се није плаћала сваког дана, већ једанпут месечно преко овереног рачуна за цело угоститељско предузеће.

– Ница и његова браћа понекад би се нашалили са оцем. Стављали су салвет преко руке и ужурбано га будили:

Фајронт, да наплатимо, молим вас... А он, бунован, вади новац из џепа мислећи да је у неком бифеу.

– Ова шала не припада мојој проодици већ некој другој.

У нади да ћете овај ДЕМАНТИ објавити на истом месту где и неистине о мом оцу.

Милан Родић
Љубостињска бр 7,
Београд

Непрекидно обнављање

Колико власи косе човек има на глави и колико му опадне у току дана?

ТОМА Р.
Увац

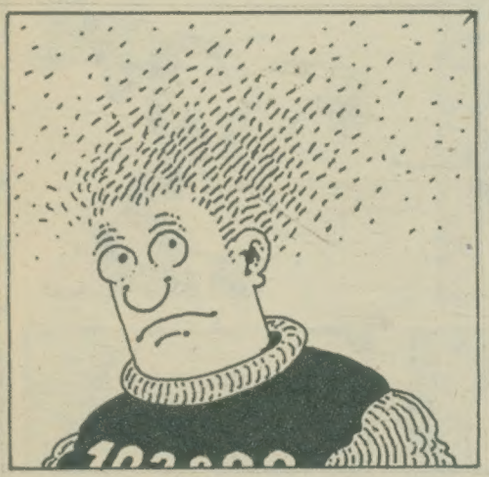

Број власи које прекривају главу различит је код различите боје косе. Код плаве косе, ако је има на целој глави, налази се просечно 140.000. Смеђокоси имају око 109.000, црнокоси 102.000. Најређу косу имају рибокоси или црвенокоси, свега 80.000 власи.

Дневно опадне приближно 100 до 120 власи, али толико и нарасте у току дана, тако да нема бојазни да опадање, ако је у тим размерама, значи и почетак ћелавости.

● ИСПРАВКА ●

ЛИЦЕ И НАЛИЧЈЕ ПРИЧЕ О АУТОМОБИЛУ БИЦИ И КОЊУ РАШИ

И најлепше приче су као батина – имају два краја.

Пишући текст „Биа са највише улога", у „Политикином Забавнику" број 21124, хтео сам да испричам причу о колекционарској страсти и породичној оданости. У једној сличици из тог текста поменута је и породица чувеног београдског содџије Јове Родића.

Милан Родић, син покојног мајстора Јове, видео је у тој епизоди, међутим, други крај приче који „ружно говори" о његовом оцу.

Како „Забавник", наравно, никада није објављивао рубрике у којима се ружно говори о очевима, па самим тим и дедама, тврдимо да то и у овом случају не чинимо. Дакле, мајстор Јова Родић није (није никада каже његов син Милан) обилазећи београдске кафане, којима је испоручивао соду, попио по коју ракијицу па самим тим није никада могао ни да задрема у свом седишту. Даље, сасвим је логично да ни други део ове причице (у којој келнери сами узимају соду и стављају у џеп новац уснулог содџије а снови код куће изводе мали скеч глумећи келнере и тражећи да наплате пазар) не може да буде тачан.

Једино је тачно да је коњ (који се звао Раша а не Мица) чуван до последњег дана и сахрањен са сузама.

Жао ми је што сам нехотице узнемирио породицу Родић.

Милорад Љубисављевић

Маја Миленковић, Бранка Радичевића 30, 18230 Сокобања – 13 година, сакупља украсне гумице, писма, оловке, налепнице и лутке, воли музику, путовања и дружење.

Владимир Рутовић, Воја Љешњака 72, 84000 Бијело Поље – 12 година, сакупља значке, маркице, налепнице и привеске.

Јасна Адамов, Вука Караџића 3, 23270 Меленци – 11 година сакупља све о Мадони, воли жуту боју.

Драгана Цветковић, Пане Ђукића 98, 16000 Лесковац – 10 година, сакупља салвете, омотаче од чоколада, постере, значке и налепнице.

Невена Тасић, 29. новембра Б2/14, 35230 Ћуприја – 14 година, воли музику, филм и дописивање.

Ивана Ћирић, Драгољуба Миленковића 30, 18300 Пирот – 12 година, воли музику, путовања и дописивање, навија за Партизан.

Јован Стојадиновић, Париске комуне 37/2, 11070 Нови Београд – 9 година, воли псе и дописивање.

Јулија Костић, Авалска 8, 18000 Ниш – сакупља све и свашта, игра тенис, воли дружење.

Наташа Пошарац, Струмичка 5, 21000 Нови Сад – 13 година, навија за Црвену звезду.

Евица Јованчевић, 29. новембра 48/21, 37230 Жупски Александровац – 16 година, воли музику.

Данијела Томић, Мала Ракља 136, 37230 Жупски Александровац – 16 година, воли музику.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

БЕЛА УКРШТЕНИЦА – ВОДОРАВНО: вискоза, Гуам, испаша, Брчко, ткалац, ракар, нараменица, е, И Ти, улан, хитати, е, Ј, имитат, ус, Атина, стати, д, теле, аре, оператер, Намибија.

ЧИК ПОГОДИ: 30.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампање ствари, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

● БРОЈ 2123

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" 11001 Београд, Македонска 29

Главни и одговорни уредник Зефирино Граси

Помоћник главног уредника Славољуб Кецић

Уредник стрипа Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник Соња Јашовић

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

ТЕХНИЧКА РЕДАКЦИЈА:
Душан Глушац, Радоје Савић, Зоран Петканић и Радана Весовић

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић

Редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Маркетинг агенција: Македонска 31/I, телефон 320-645. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875, уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ОБАВЕШТЕЊЕ ПРЕТПЛАТНИЦИМА

Обавештавамо претплатнике који врше претплату за иностранство, да НИП „Политика" убудуће искључиво прима претплату преко „EXIMPO" – AG, Bernstr. – West 64, CH – 5034 SUHR Schweiz. Тел. 41/64/310470 и 41/64/310471. Fax 41/64/310472, на конто:
NEUE AARGAUER BANK, AARAU, Bahnhofstr. 49, CH – 5001 AARAU, Schweiz, Конто број: 21.4957.057.6

Годишњу претплату на лист не примамо

ПОЛУГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

САД	USD 35.–
СР НЕМАЧКА	DEM 89.–
ШВЕДСКА	SEK 374.–
ФРАНЦУСКА	FRF 211.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF 70.–

Трошкови АВИО превоза плаћају се посебно, независно од претплатне цене листа.

Директор
др Живорад Миновић

WALT DISNEY

МИКИ

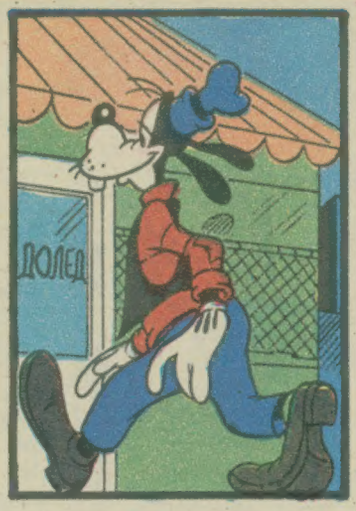

©1992 The Walt Disney Company
All rights reserved
Distributed by King Features Syndicate